

Міністерство освіти і науки України
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Фізико-математичний факультет
Кафедра загальної педагогіки та андрагогіки

КОМПАРАТИВНА ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Електронний посібник
для самостійної роботи здобувачів наукового ступеня «доктор філософії»

Галузь знань: 01 Освіта

Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки

Полтава

2019 рік

Зміст

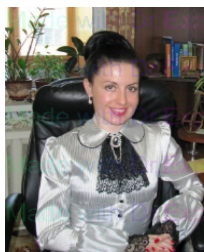
Укладачі	3
Вступ.....	4
Робоча навчальна програма	6
План лекцій.....	13
Практичні заняття	20
Самостійна робота	25
Матеріали щодо контролю знань студентів	35
Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни	44
Комплексна контрольна робота	51

Укладачі

Автор контенту:

Ільченко Олена Юріївна

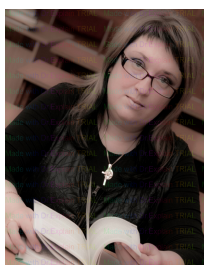
доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри загальної педагогіки та андрагогіки
Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка,
м. Полтава, Україна,
ORCID ID 0000-0003-4869-274
ilchenko.olena@gmail.com

Розробник електронного посібника:

Кононець Наталія Василівна

доктор педагогічних наук, доцент кафедри економічної кібернетики, бізнес-економіки та
інформаційних систем
ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»,
м. Полтава, Україна,
ORCID ID 0000-0002-4384-1198
natalkapoltava7476@gmail.com

Рецензент електронного посібника:

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогічної майстерності
та менеджменту імені І.А. Зязюна
Полтавського національного
педагогічного університету
імені В.Г. Короленка

А.В. Ткаченко

Електронний посібник для самостійної роботи здобувачів наукового ступеня «доктор філософії» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, галузі знань 01 Освіта/педагогіка «Компаративна педагогіка вищої школи» для самостійної роботи» затверджено і рекомендовано вченою радою Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка (протокол № 4 від 31.10. 2019 р.).

Вступ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Компаративна педагогіка вищої школи» здобувачами наукового ступеня «доктор філософії» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, галузі знань 01 Освіта/педагогіка у Полтавському національному педагогічному університеті імені В.Г. Короленка є розширення змісту професійної педагогічної підготовки доктора філософії з метою реалізації потреби наступних поколінь у відповідній соціальній і культурній компетентності для успішного й конкурентоспроможного життя в умовах об'єднаної Європи.

На вивчення дисципліни відводиться 90 год., 3 кредити ECTS, з них: лекційних – 16 год., практичних – 8 год., самостійної роботи – 66 год.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчення становлення і розвитку компаративної педагогіки;
- засвоєння знань про провідні стратегії і перспективні напрями трансформації освітньої галузі в Україні;
- засвоєння знань про освітні реформи в країнах зарубіжжя;
- розкриття проблем і напрямів вдосконалення системи вищої освіти.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач наукового ступеня «доктор філософії» повинен сформулювати наступні **компетентності**: *здатність* застосовувати методи компаративно-педагогічних досліджень; *готовність* продемонструвати вміння порівняльного аналізу світової й української вищої школи; *здатність* ініціативно і творчо використовувати провідний досвід освітніх практик зарубіжних країн; *здатність* до самостійного оволодіння знаннями, відкритість для постійного професійного навчання й удосконалення.

Здобувач наукового ступеня «доктор філософії» повинен мати наступні очікувані **результати навчання з дисципліни**:

1. Характеризувати основні системи вищої освіти зарубіжних країн.
2. Продемонструвати знання з історії виникнення і розвитку компаративної педагогіки, знання її категоріально-термінологічного апарату.
3. Аналізувати фактори, що зумовлюють особливості вищої освіти конкретної країни.
4. Продемонструвати знання й уміння застосовувати методи компаративно-педагогічних досліджень.
5. Аналізувати перспективні напрями використання педагогічного досвіду зарубіжжя у вітчизняній освіті.
6. Характеризувати основні напрями і тенденції розвитку світових систем вищої освіти у сучасних умовах.
7. Аналізувати базові положення Болонського процесу.
8. Продемонструвати вміння порівняльного аналізу світової й української вищої школи.
9. Аналізувати можливі моделі організації і управління у зарубіжних вищих закладів освіти.
10. Продемонструвати вміння узагальнювати і робити висновки про стан розвитку зарубіжних систем вищої освіти.

Враховуючи сучасні умови модернізації вищої школи, пріоритетність і важливість самостійної роботи у підготовці здобувачів, нами розроблено електронний посібник для їх самостійної роботи. Мета даного навчального посібника – допомогти здобувачами наукового ступеня «доктор філософії» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки в ґрунтовному оволодінні навчальної дисципліни «Компаративна педагогіка вищої школи».

До змісту електронного посібника входить: робоча програма навчальної дисципліни, план лекцій, методичні вказівки (рекомендації) до проведення практичних занять, самостійної роботи, матеріали контролю знань аспірантів (поточний, семестровий, модульний контроль), критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів, інструктивно-методичні матеріали з виконання комплексних контрольних робіт.

При розробці електронного навчального посібника «Компаративна педагогіка вищої школи» для здобувачів наукового ступеня «доктор філософії» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки використано авторську робочу програму курсу «Основи компаративної педагогіки», складену Погребняком В.А., 2005 р. (затверджено на засіданні кафедри педагогіки ПНПУ імені В.Г. Короленка 6 вересня 2005 р., протокол №1).

Робоча навчальна програма
1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Вибіркова	
	Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 90	3	-
	Семестр	
Кількість змістових модулів (за умов поділу) – 3	5	-
	Лекції	
Самостійна робота – 66 год.	16 год.	-
	Семінарські заняття	
Самостійна робота – 66 год.	-	-
	Практичні заняття	
Самостійна робота – 66 год.	8 год	-
	Лабораторні заняття	
Самостійна робота – 66 год.	-	-
	Самостійна робота	
Самостійна робота – 66 год.	66 год.	-
	Вид підсумкового контролю: залік	
Мова навчання	Українська	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни: розширення змісту професійної педагогічної підготовки доктора філософії з метою реалізації нагальної потреби наступних поколінь у відповідній соціальній і культурній компетентності для успішного й конкурентоспроможного життя в умовах об'єднаної Європи.

3. Завдання навчальної дисципліни:

- вивчення становлення і розвитку компаративної педагогіки;
- засвоєння знань про провідні стратегії та перспективні напрями трансформації освітньої галузі в Україні;
- засвоєння знань про освітні реформи в країнах зарубіжжя;
- розкриття проблем і напрямів вдосконалення системи вищої освіти.

4. Очікувані результати навчання:

1. Характеризувати основні системи вищої освіти зарубіжних країн.
2. Продемонструвати знання з історії виникнення і розвитку компаративної педагогіки, її категоріально-термінологічним апаратом.
3. Аналізувати фактори, що зумовлюють особливості вищої освіти конкретної країни.
4. Продемонструвати знання й уміння застосовувати методи компаративно-педагогічних досліджень.
5. Аналізувати перспективні напрями використання педагогічного досвіду зарубіжжя у вітчизняній освіті.
6. Характеризувати основні напрями і тенденції розвитку світових систем вищої освіти у сучасних умовах.
7. Аналізувати базові положення Болонського процесу.

8. Продемонструвати вміння порівняльного аналізу світової й української вищої школи.
9. Аналізувати можливі моделі організації і управління у зарубіжних вищих навчальних закладах.
10. Продемонструвати вміння узагальнювати і робити висновки про стан розвитку зарубіжних систем вищої освіти.

5. Тематичний план дисципліни

Змістовий модуль 1. Компаративна педагогіка як наука про тенденції розвитку світових освітніх систем

ТЕМА 1: Методолого-теоретичні засади компаративної педагогіки

Мета й завдання курсу «Компаративна педагогіка вищої школи» у професійній підготовці вчителя. Предмет і місце порівняльної педагогіки у системі педагогічних наук. Історико-ретроспективний огляд розвитку компаративної педагогіки. Система методів компаративно-педагогічних досліджень.

ТЕМА 2: Становлення й розвиток компаративної педагогіки

Соціально-економічні передумови виникнення компаративної педагогіки. Періодизація розвитку компаративної педагогіки. Загальна характеристика. Порівняльна педагогіка в зарубіжних країнах. Визначні вчені-компаративісти. Унесок вітчизняних науковців до розвитку теорії і практики порівняльно-педагогічних досліджень

ТЕМА 3: Компаративна педагогіка як наукова дисципліна й навчальний предмет

Предмет, об'єкт і завдання компаративної педагогіки. и дисциплінами психолого-педагогічного циклу. Актуальні проблеми компаративної педагогіки сучасності.

Змістовий модуль 2. Провідні стратегії та перспективні напрями трансформації освітньої галузі

ТЕМА 4. Загальна характеристика розвитку освіти на межі ХХ-ХХІ століть

Інтеграція як стратегія розвитку освіти. Проблеми забезпечення економічної та соціокультурної ефективності освіти. Характеристика соціальної зумовленості освітніх потреб за сучасних умов. Полікультурність як ключовий принцип функціонування освітніх систем в умовах інтеграції. Провідні напрями розвитку світових освітніх систем.

ТЕМА 5. Стратегія і визначальні напрями реформування освітніх систем

Загальна характеристика сучасних освітніх реформ. Наступність і безперервність як чинники нової стратегії освіти впродовж життя. Особливості реформування систем дошкільного виховання, початкової та середньої освіти. Специфіка вдосконалення професійної підготовки й системи вищої освіти.

ТЕМА 6. Освітні реформи в країнах зарубіжжя

Характеристика провідних напрямів сучасних освітніх реформ за кордоном. Основні шляхи реформування системи вищої освіти в Німеччині, Франції, Іспанії та Італії. Провідні тенденції розвитку вищої освіти Данії, Фінляндії, Швеції. Специфіка освітньо-виховних систем у країнах Сходу: Китай і Японія.

Змістовий модуль 3. Проблеми й напрями вдосконалення системи вищої освіти

ТЕМА 7. Перспективні напрями розвитку вищої школи. Болонський процес

Провідні світові тенденції розвитку вищої освіти. Болонський процес як засіб інтеграції й демократизації вищої освіти в європейському регіоні. Стратегічні завдання розвитку системи вищої освіти в Україні в контексті євроінтеграції.

ТЕМА 8. Вища освіта України і Болонський процес

Інтеграція освіти й науки України до європейського освітнього й інформаційного простору. Загальна характеристика ECTS. Реформування вищої школи України у відповідності до вимог Болонського процесу.

6. Структура навчальної

Назви тем	Кількість годин								
	Денна форма навчання				Заочна форма навчання				
	Лекції	Практ./ Семінар. заняття	Лаборат. заняття	Самост. робота	Теми узагальнених лекцій	Лекції	Практ./ Семінар. заняття	Лаборат. заняття	Самост. робота
Змістовий модуль № 1 КОМПАРАТИВНА ПЕДАГОГІКА ЯК НАУКА ПРО ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СВІТОВИХ ОСВІТНІХ СИСТЕМ									
Тема 1. <i>Методолого-теоретичні засади компаративної педагогіки</i>	2		-	8		-	-	-	-
Тема 2. <i>Становлення й розвиток компаративної педагогіки</i>	2	2	-	8		-	-	-	-
Тема 3. <i>Компаративна педагогіка як наукова дисципліна й навчальний предмет</i>	2	2	-	8		-	-	-	-
Разом за модуль	6	4	-	24		-	-	-	-
Змістовий модуль № 2 ПРОВІДНІ СТРАТЕГІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ									
Тема 1. <i>Загальна характеристика розвитку</i>	2		-	8		-	-	-	-

ДИСЦИПЛІНИ

<i>освіти на межі XX-XXI століть</i>									
Тема 2. <i>Стратегія і визначальні напрями реформування освітніх систем</i>	2		-	8		-	-	-	-
Тема 3. <i>Освітні реформи в країнах зарубіжжя</i>	2	2	-	8		-	-	-	-
Разом за модуль	6	2	-	24		-	-	-	-
Змістовий модуль № 3 ПРОБЛЕМИ Й НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ									
Тема 1. <i>Перспективні напрями розвитку вищої школи. Болонський процес</i>	2		-	9		-	-	-	-
Тема 2. <i>Вища освіта України і Болонський процес</i>	2	2	-	9		-	-	-	-
Разом за модуль	4	2	-	18		-	-	-	-
Підготовка до екзамену (якщо передбачено навч. планом)	-	-	-	-		-	-	-	-
Усього годин	16	8	-	66		-	-	-	-

7. Темы семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1			
2	Не передбачені навчальним планом		
...			
	Разом		

8. Темы практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Становлення й розвиток компаративної педагогіки.	2	-
2.	Компаративна педагогіка як наукова дисципліна й навчальний предмет.	2	-
3.	Освітні реформи в країнах зарубіжжя.	2	-
4.	Вища освіта України і Болонський процес.	2	-
	Разом	8	-

9. Темы лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	Не передбачені навчальним планом		
2			
...			
	Разом		

10. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	Методолого-теоретичні засади компаративної педагогіки	8	-
2	Становлення й розвиток компаративної педагогіки	8	-
3	Компаративна педагогіка як наукова дисципліна й навчальний предмет	8	-
4	Загальна характеристика розвитку освіти на межі ХХ-ХХІ століть	8	-
5	Стратегія і визначальні напрями реформування освітніх систем	8	-
6	Освітні реформи в країнах зарубіжжя	8	-
7	Перспективні напрями розвитку вищої школи. Болонський процес	9	-
8	Вища освіта України і Болонський процес	9	-
	Разом	66	-

11. Методи навчання

Виклад теоретичної інформації на основі суб'єкт-суб'єктної взаємодії викладача і студентів; опрацювання і засвоєння студентами отриманої теоретичної інформації (самостійне вивчення студентом програмного матеріалу і обговорення на заняттях результатів пізнавальної діяльності); висвітлення теоретичних питань, аналіз педагогічних ситуацій, розгляд державних документів, обговорення наукових публікацій, організація дискусій, „круглих столів”, проведення рольових ігор; моделювання педагогічної взаємодії; діалог щодо питань самопідготовки, змісту й основних ідей першоджерел до однієї з тем модуля, анотації щодо прочитаної наукової літератури з теми модуля, бібліографічного покажчика наукових статей щодо розкриття актуальних проблем навчання і виховання у вищій школі; участь у роботі наукової творчої групи, написання і захист реферату, підготовка наукової публікації, виступ на науково-практичній конференції.

12. Методи контролю

теоретичні: усна відповідь, участь у навчальному діалозі, відповідь на поставлене викладачем проблемне питання, виконання завдань у структурі лекцій, винесених на самостійне опрацювання, законспектована відповідь на питання самопідготовки, конспект першоджерел до однієї з тем змістового модуля, написання контрольних модульних робіт;

– *практичні*: виконання практично-дослідницьких вправ і завдань, участь у моделюванні педагогічної ситуації, розв'язання проблемної ситуації, виконання письмової роботи, термінологічний диктант, виконання тестових завдань.

13. Порядок накопичення балів

Змістові модулі	Поточний, модульний контроль та самостійна робота								Сума	
	Теми	T1	T2					С.Р.		МКР
1	Теми	T1	T2					С.Р.	МКР	40
	Кількість балів	10	10					10	10	
2	Теми	T1						С.Р.	МКР	30
	Кількість балів	10						10	10	
3	Теми	T1						С.Р.	МКР	30
	Кількість балів	10						10	10	
Усього	Кількість балів									100

14. Шкала оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності за 100-бальною шкалою	Форма семестрового контролю <i>залік</i>
	Значення оцінки
90 – 100	зараховано
75-89	
60-74	
35-59	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

15. Рекомендовані джерела інформації ОСНОВНІ:

- Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник / За ред. В.Г. Кременя. Авт. кол.: М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук, В.В. Грубінко, І.І. Бабин. — К.: Освіта, 2004. — С. 5-39; 186-229.
- *Джуринский А.Н.* Зарубежная школа: история и современность / А.Н. Джуринский . — М.: Издательство открытого Российского университета, 1992. — 177 с.
- *Дичківська І.М.* Інноваційні педагогічні технології / І.М. Дичківська : Навч. посібн. — К.: Академвидав, 2004. — С. 79-237.
- *Корсак К.* Порівняльна педагогіка — наука майбутнього / К. Корсак // Директор школи. — 2003. — № 33. — С. 8-9.
- *Корсак К.* Порівняльна педагогіка — попелюшка чи принцеса? / К. Корсак // Науковий світ. — 2001. — № 2. — С. 30.

- *Сбруєва А.А.* Порівняльна педагогіка: Навч. посібн. — Суми: Ред.-видавн. відділ СДПУ, 1999. — С. 6-24.

•

- **ДОДАТКОВІ:**

- *Дмитриев Г.Д.* Критический анализ дидактической мысли в США. — М.: Педагогика, 1987. — 104 с.

Капранова В.А. Сравнительная педагогика. Школа и образование за рубежом / В.А. Капранова. Учеб. пособие. — Мн., 2004. — С. 4-18.

- *Левченко Т.* Розвиток освіти та особистості в різних педагогічних системах. — Вінниця: Нова книга, 2002. — С. 319-391.

- *Мусин* // Киргизская Академия Образования // <http://www.unesco.kz/rcie/data/el.uch.vissh.obr.htm>.

- Програма спецкурса «Сравнительная педагогика». — Мн., 2000. — 36 с.

Яблонський В. Вища освіта України на рубежі тисячоліть. Проблеми глобалізації та інтернаціоналізації. — К., 1998. — 227 с.

- **Інформаційне забезпечення:**

- http://eyecenter.com.ua/teach/trans/1_2.htm.
- http://spt.bspu.unibel.by/resume/sots_ped_for_1/2_kurs/htm/6.htm.
- <http://www.mgppu.ru/student.http://www.novsu.ac.ru/second.php3?doc=inpo/date>.

План лекцій

Тема 1. Методолого-теоретичні засади компаративної педагогіки

Мета

Ознайомлення з історією виникнення й розвитку компаративної педагогіки, її категоріально-термінологічним апаратом і методами порівняльно-педагогічних досліджень.

Базові поняття

Компаративна (порівняльна) педагогіка, термінологічний апарат, періоди розвитку, система методів дослідження.

Теоретичні питання теми

1. Мета й завдання курсу «Компаративна педагогіка вищої школи» у професійній підготовці вчителя.
2. Предмет і місце порівняльної педагогіки у системі педагогічних наук.
3. Історико-ретроспективний огляд розвитку компаративної педагогіки.
4. Система методів компаративно-педагогічних досліджень.

Рекомендовані джерела

Джуринский А.Н. Сравнительная педагогика. — М., 1998. — С. 3-16.

Єгоров Г., Лавриченко Н. Тенденції розвитку порівняльної педагогіки за кордоном // Шлях освіти. — 1999. — № 1. — С. 19-23.

Капранова В.А. Сравнительная педагогика. Школа и образование за рубежом. Учеб. пособие. — Мн., 2004. — С. 4-18.

Корсак К. Порівняльна педагогіка — наука майбутнього // Директор школи. — 2003. — № 33. — С. 8-9.

Корсак К. Порівняльна педагогіка — попелюшка чи принцеса? // Науковий світ. — 2001. — № 2. — С. 30.

Овчарук О. Тенденції та підходи до порівняльних досліджень у галузі освіти // Шлях освіти. — 1998. — № 2. — С. 19-20.

Программа спецкурса «Сравнительная педагогика». — Мн., 2000. — 36 с.

Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка: Навч. посібн. — Суми: Ред.-видавн. відділ СДПУ, 1999. — С. 5-24.

Тема 2. Становлення й розвиток компаративної педагогіки

Мета

Аналіз історичного становлення і розвитку компаративної педагогіки

Базові поняття

Педагогічна альтернатива, педагогічна (авторська) школа, вільна школа, антропософська школа, «йена-план», «школа успіху й радості», «школа для життя, через життя», діалог культур, розвиваюче навчання.

Теоретичні питання теми

1. Соціально-економічні передумови виникнення й розвитку компаративної педагогіки.
2. Загальна характеристика альтернативних моделей освіти.

3. Альтернативні школи сучасності.

Рекомендовані джерела

Сравнительная педагогика. Электронный учебник // Г. Норгалиева, А. Кусаинов, К. Мусин // Киргизская Академия Образования // <http://www.unesco.kz/rcie/data/el.uch.vissh.obr.htm>.

Джуринский А.Н. Зарубежная школа: история и современность. — М.: Издательство открытого Российского университета, 1992. — 177 с.

Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посібн. — К.: Академвидав, 2004. — С. 79-237.

Дмитриев Г.Д. Критический анализ дидактической мысли в США. — М.: Педагогика, 1987. — 104 с.

Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка: Навч. посібн. — Суми: Ред.-видавн. відділ СДПУ, 1999. — С. 232-265.

Теплякова Г., Чайковська М. Порівняємо: школа вальдорфська і загальноосвітня // Дитина. — 2001. — № 1. — С. 9.

Цех М. Нові шляхи вальдорфського руху в Україні // Дитина. — 2001. — № 9-10. — С. 2.

Тема 3. Компаративна педагогіка як наукова дисципліна й навчальний предмет

Мета

Розкриття мети і основних завдань компаративної педагогіки як наукової дисципліни й навчального предмету.

Базові поняття

Компаративна педагогіка, освітня ефективність, дистанційна освіта, освіта дорослих, інформаційні технології, гуманізація, освітнє середовище.

Теоретичні питання теми

1. Мета і завдання компаративної педагогіки.
2. Характеристика компаративної педагогіки як наукової дисципліни.
3. Характеристика компаративної педагогіки як навчального предмету.

Рекомендовані джерела

Сравнительная педагогика. Электронный учебник // Г. Норгалиева, А. Кусаинов, К. Мусин // Киргизская Академия Образования // <http://www.unesco.kz/rcie/data/el.uch.vissh.obr.htm>.

Бондаренко Е.А., Журин А.А. Состояние медиаобразования в мире // Педагогика. — 2002. — № 3. — С. 88-98.

Декларация и рекомендации (проекты) II Международного конгресса ЮНЕСКО по образованию и информатике. — М., 1996. — 136 с.

Дмитриев Г.Д. Критический анализ дидактической мысли в США. — М.: Педагогика, 1987. — 104 с.

Кларин М.В. Инновации в мировой педагогике: обучение на основе исследования, игры и дискуссии. (Анализ зарубежного опыта). — Рига, НППЦ «Эксперимент», 1995. — 176 с.

Корсак К. Вимірювання ефективності освіти — нерозв'язана проблема // Шлях освіти. — 1998. — № 4. — С. 16-19.

Манушин Э.А. Развитие информационных технологий в образовании. Аналитический доклад. — М.: ИИТО. — 1997. — 75 с.

Тема 4. Загальна характеристика розвитку освіти на межі XX-XXI століть

Мета

Ознайомлення із сучасними кардинальними характеристиками суспільних освітніх потреб і провідними засадами формування світового ринку освітніх послуг.

Базові поняття

Інтеграція, економічна й соціокультурна ефективність освіти, освітні потреби, полікультуралізм.

Теоретичні питання теми

1. Інтеграція як стратегія розвитку освіти.
2. Проблеми забезпечення економічної та соціокультурної ефективності освіти.
3. Характеристика соціальної зумовленості освітніх потреб за сучасних умов.
4. Полікультурність як ключовий принцип функціонування освітніх систем в умовах інтеграції.
5. Провідні напрями розвитку світових освітніх систем.

Рекомендовані джерела

Валицкая А.П. Современные стратегии образования: варианты выбора // Педагогика. — 1997. — № 2. — С. 3-8.

Вульфсон Б.Л., Малькова З.А. Сравнительная педагогика. Учеб. пособие. — Воронеж, 1997. — С. 16-28.

Джуринский А.Н. Воспитание в России и за рубежом // [http:// old. prosv. ru / metod / dgur](http://old.prosv.ru/metod/dgur).

Джуринский А.Н. Сравнительная педагогика. — М., 1998. — С. 14-32.

Левченко Т. Розвиток освіти та особистості в різних педагогічних системах. — Вінниця: Нова книга, 2002. — С. 319-391.

Капранова В.А. Сравнительная педагогика. Школа и образование за рубежом. Учеб. пособие. — Мн., 2004. — С. 32-47.

Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка: Навч. посібн. — Суми: Ред.-видавн. відділ СДПУ, 1999. — С. 31-63.

Тема 5. Стратегія і визначальні напрями реформування освітніх систем

Мета

Ознайомлення зі стратегією і провідними сучасними напрямами освітніх реформ. Висвітлення основних шляхів удосконалення систем освіти й виховання.

Базові поняття

Реформування освіти, наступність, безперервність, дошкільне виховання, початкова, середня, професійна освіта й вища школа.

Теоретичні питання теми

1. Загальна характеристика сучасних освітніх реформ.
2. Наступність і безперервність як чинники нової стратегії освіти впродовж життя.

3. Особливості реформування систем дошкільного виховання, початкової та середньої освіти.
4. Специфіка вдосконалення професійної підготовки й системи вищої освіти.

Рекомендовані джерела

- Сравнительная педагогика. Электронный учебник // Г. Норгалиева, А. Кусаинов, К. Мусин // Киргизская Академия Образования // <http://www.unesco.kz/rcie/data/el.uch.vissh.obr.htm>.
- Валицкая А.П. Современные стратегии образования: варианты выбора // Педагогика. — 1997. — № 2. — С. 3-8.
- Вульфсон Б.Л. Стратегия развития образования на Западе на пороге XXI века. — М.: Изд-во УРАО, 1999. — 208 с.
- Педагогічна освіта. Інформаційно-методичний бюлетень з проблем розвитку вищої школи за рубежом / Я.Я. Болюбаш, Л.П. Пуховська. — Випуск 1. — К., 1993. — 15 с.
- Писарева Л. Модернизация школьного образования в ФРГ // Народное образование. — 2004. — № 2. — С. 33-37.
- Реформы образования в современном мире: Глобальные и региональные тенденции. — М., 1995. — 180 с.
- Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка: Навч. посібн. — Суми: Ред.-видавн. відділ СДПУ, 1999. — С. 109-140.
- Хомич Л.О. Методичне забезпечення початкової школи на сучасному рівні // Освіта Полтавщини. Часопис. — Полтава: ПОІППО, 2005. — С. 20-26.

Тема 4. Системні педагогічні інновації в освітній галузі

Мета

Розкриття основних напрямів запровадження і змісту системних педагогічних інновацій в освіті.

Базові поняття

Педагогічна інновація (нововведення), освітня ефективність, дистанційна освіта, освіта дорослих, інформаційні технології, гуманізація, освітнє середовище.

Теоретичні питання теми

2. Концептуальні підходи до розв'язання проблеми підвищення результативності освіти.
2. Андрагогіка й теоретико-методичні аспекти освіти дорослих.
3. Інформаційно-технологічний супровід навчально-виховного процесу. Запровадження ІТ.
4. Гуманізація освітнього середовища як засіб підвищення якості освітніх послуг.

Рекомендовані джерела

- Сравнительная педагогика. Электронный учебник // Г. Норгалиева, А. Кусаинов, К. Мусин // Киргизская Академия Образования // <http://www.unesco.kz/rcie/data/el.uch.vissh.obr.htm>.
- Бондаренко Е.А., Журин А.А. Состояние медиаобразования в мире // Педагогика. — 2002. — № 3. — С. 88-98.
- Декларация и рекомендации (проекты) II Международного конгресса ЮНЕСКО по образованию и информатике. — М., 1996. — 136 с.
- Дмитриев Г.Д. Критический анализ дидактической мысли в США. — М.: Педагогика, 1987. — 104 с.

- Кларин М.В. Инновации в мировой педагогике: обучение на основе исследования, игры и дискуссии. (Анализ зарубежного опыта). — Рига, НПЦ «Эксперимент», 1995. — 176 с.
- Корсак К. Вимірювання ефективності освіти — нерозв'язана проблема // Шлях освіти. — 1998. — № 4. — С. 16-19.
- Манушин Э.А. Развитие информационных технологий в образовании. Аналитический доклад. — М.: ИИТО. — 1997. — 75 с.
- Сбруева А.А. Порівняльна педагогіка: Навч. посібн. — Суми: Ред.-видавн. відділ СДПУ, 1999. — С. 143-160.

Тема 6. Освітні реформи в країнах зарубіжжя

Мета

Аналіз освітніх реформ в країнах зарубіжжя.

Базові поняття

Організаційно-функціональний і соціально-педагогічний супровід навчально-виховного процесу загальноосвітньої школи, соціокультурна адаптація, багатокультурне середовище.

Теоретичні питання теми

1. Соціокультурна адаптація дитини в умовах полікультурного середовища.
2. Проблеми забезпечення соціалізації підростаючих поколінь в умовах освітніх закладів.
3. Виховання громадянськості у сучасних зарубіжних освітніх системах.

Рекомендовані джерела

- Сравнительная педагогика. Электронный учебник // Г. Норгалиева, А. Кусаинов, К. Мусин // Киргизская Академия Образования // <http://www.unesco.kz/rcie/data/el.uch.vissh.obr.htm>.
- Бьом І., Шнайдер Й. Теорія і методика продуктивного навчання // Завуч. — 2003. — № 31. — С. 9-13.
- Волкова О. Школа российская и школа западная: найдите десять отличий // Завуч. — 2003. — № 17-18. — С. 15-16.
- Закон о помощи детям и молодежи (Германии) // Социальная педагогика. — 2003. — № 3. — С. 122-125.
- Малых С. Психологическая служба в системе образования Германии // Вопросы психологии. — 2004. — № 5. — С. 127-140.
- Мясоедова Е. Ресоциализация несовершеннолетних с особо трудным поведением (из опыта Германии) // Социальная педагогика. — 2004. — № 3. — С. 100-102.
- Сбруева А.А. Порівняльна педагогіка: Навч. посібн. — Суми: Ред.-видавн. відділ СДПУ, 1999. — С. 201-213.
- Тараненко І. Нові орієнтації в соціально-політичній освіті європейських країн // Шлях освіти. — 1999. — № 3. — С. 29-31.
- Education & Training in Britain. — L.: Foreign & Commonwealth Office, Oaktree Press, 2004. — 44 p.

Тема 7. Перспективні напрями розвитку вищої школи. Болонський процес

Мета

Розкриття основних напрямів розвитку світової і європейської системи вищої освіти. Ознайомлення з базовими положеннями Болонського процесу.

Базові поняття

Стратегія розвитку системи вищої освіти, Болонський процес, Зона європейської вищої освіти, євроінтеграція, мобільність, демократизація.

Теоретичні питання теми

1. Провідні світові тенденції розвитку вищої освіти.
2. Болонський процес як засіб інтеграції й демократизації вищої освіти в європейському регіоні.
3. Стратегічні завдання розвитку системи вищої освіти в Україні в контексті євроінтеграції.

Рекомендовані джерела

Буров П. Особенности британского образования // Педагогический вестник. — 2002. — № 6. — С. 7.

Величко О.Г. Болонський процес — це конкретні рішення і дії // Теория и практика металлургии. — Днепропетровск, 2004. — С 3-13.

Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник / За ред. В.Г. Кременя. Авт. кол.: М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук, В.В. Грубінко, І.І. Бабин. — К.: Освіта, 2004. — С. 40-43.

Вульфсон Б.Л. Высшее образование на Западе на пороге XXI века: успехи и нерешённые проблемы // Педагогика. — 1999. — № 2. — С. 84-95.

Кредитно-модульна система підготовки фахівців у контексті Болонської декларації. — Матеріали наук.-практ. сем.: Львів, 21-23 листопада 2003 року. — Львів: «Львівська політехніка», 2003. — 111 с.

Сбруева А.А. Порівняльна педагогіка: Навч. посібн. — Суми: Ред.-видавн. відділ СДПУ, 1999. — С. 132-135.

Яблонський В. Вища освіта України на рубежі тисячоліть. Проблеми глобалізації та інтернаціоналізації. — К., 1998. — 227 с.

Тема 8. Вища освіта України і Болонський процес

Мета

Аналіз вищої освіти України і руслі Болонського процесу.

Базові поняття

Система вищої освіти, структура вищої школи, педагогічна освіта.

Теоретичні питання теми

1. Організаційно-функціональні підходи до формування структури вищої школи.
2. Загальна характеристика систем вищої освіти в зарубіжних країнах.
3. Підготовка педагогічних кадрів за кордоном.

Рекомендовані джерела

Сравнительная педагогика. Электронный учебник // Г. Норгалиева, А. Кусаинов, К. Мусин // Киргизская Академия Образования // <http://www.unesco.kz/rcie/data/el.uch.vissh.obr.htm>.

Веселова В.В. Традиционные и новые ценности в системе образования США // Педагогика. — 1996. — № 2. — С. 102-108.

Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник / За ред. В.Г. Кременя. Авт. кол.: М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук, В.В. Грубінко, І.І. Бабин. — К.: Освіта, 2004. — С. 40-128.

Джуринский А.Н. Воспитание в России и за рубежом // [http:// old. prosv.ru/metod/dgur](http://old.prosv.ru/metod/dgur).

Педагогічна освіта. Інформаційно-методичний бюлетень з проблем розвитку вищої школи за рубежом / Я.Я. Болюбаш, Л.П. Пуховська. — Випуск 1. — К., 1993. — 15 с.

Погребняк В. Полікультурність як провідний принцип функціонування вищої школи Великобританії // Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. «Організація навчальних закладів III-IV рівнів акредитації як соціально-педагогічних комплексів». — Полтава, 11-12 листопада 2005 року. — Полтава, ПДПУ ім. В.Г. Короленка, 2005.

Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка: Навч. посібн. — Суми: Ред.-видавн. відділ СДПУ, 1999. — С. 75-108.

Змістовий модуль 1.

Компаративна педагогіка як наука про тенденції розвитку світових освітніх систем

практичне заняття № 1

ТЕМА: Становлення й розвиток компаративної педагогіки.

МЕТА: З'ясування соціально-економічних передумов виникнення компаративної педагогіки, розкриття етапів її розвитку як науки. Висвітлення внеску вітчизняних і зарубіжних педагогів-компаративістів.

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

1. Соціально-економічні передумови виникнення компаративної педагогіки.
2. Періодизація розвитку компаративної педагогіки. Загальна характеристика.
3. Порівняльна педагогіка в зарубіжних країнах. Визначні вчені-компаративісти.
4. Унесок вітчизняних науковців до розвитку теорії і практики порівняльно-педагогічних досліджень

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ:

1. Розкрийте становлення й розвиток порівняльної педагогіки.
2. Здійсніть історико-ретроспективний огляд розвитку компаративної педагогіки.
3. Проаналізуйте внесок вітчизняних дослідників до розвитку компаративної педагогіки.
4. Розкрийте систему методів порівняльно-педагогічних досліджень.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ:

- Складіть схему системи педагогічних наук.
- Доповніть бібліографію до даної теми.
- Зробіть структурно логічну схему теми.
- Розробіть до даної теми тести.

ТЕМАТИКА ДОПОВІДЕЙ ТА РЕФЕРАТІВ:

- Визначні вчені-компаративісти в історії зарубіжної педагогіки.
- Проблема визначення доцільності запозичення педагогічного досвіду для використання в інших соціально-економічних і культурних умовах.
- Використання зарубіжних педагогічних надбань у вітчизняній освітній системі: досвід і перспективи.

Реалізація досвіду української педагогічної науки й творчої спадщини вітчизняних педагогів у зарубіжній школі.

ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА:

Капранова В.А. Сравнительная педагогика. Школа и образование за рубежом. Учеб. пособие. — Мн., 2004. — С. 6-18.

Программа спецкурса «Сравнительная педагогика». — Мн., 2000. — 36 с.

Сбруева А.А. Порівняльна педагогіка: Навч. посібн. — Суми: Ред.-видавн. відділ СДПУ, 1999. — С. 5-24.

Корсак К. Порівняльна педагогіка — наука майбутнього // Директор школи. — 2003. — № 33. — С. 8-9.

Корсак К. Порівняльна педагогіка — попелюшка чи принцеса? // Науковий світ. — 2001. — № 2. — С. 30.

Овчарук О. Тенденції та підходи до порівняльних досліджень у галузі освіти // Шлях освіти. — 1998. — № 2. — С. 19-20.

ДОДАТКОВА:

Вульфсон Б.Л., Малькова З.А. Сравнительная педагогика. Учеб. пособие. — Воронеж, 1997. — С. 5-11.

Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка: Навч. посібн. — Суми: Ред.-видавн. відділ СДПУ, 1999. — С. 5-24.

http://eyecenter.com.ua/teach/trans/1_2.htm.

http://spt.bspu.unibel.by/resume/sots_ped_for_1/2_kurs/htm/6.htm.

практичне ЗАНЯТТЯ № 2

ТЕМА: Компаративна педагогіка як наукова дисципліна й навчальний предмет.

Мета: Узагальнення знань про компаративну педагогіку як науку про тенденції розвитку світових освітніх систем. Підбиття підсумків вивчення модуля.

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

1. Предмет, об'єкт і завдання компаративної педагогіки.
2. Зв'язки порівняльної педагогіки з іншими науковими дисциплінами психолого-педагогічного циклу.
3. Актуальні проблеми компаративної педагогіки сучасності.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ:

1. Розкрийте провідні тенденції розвитку освітньої галузі на межі ХХ-ХХІ ст.
2. Розкрийте світові системи управління освітою: тенденції централізації та децентралізації.
3. Розкрийте полікультурність як принцип організації навчально-виховного процесу в загальноосвітній і вищій школі зарубіжжя.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ:

1. Доповніть бібліографію до даної теми.
2. Розробіть структурно логічну схему теми.
3. Розробіть до даної теми тести.

ТЕМАТИКА ДОПОВІДЕЙ ТА РЕФЕРАТІВ:

1. Індивідуалізація й диференціація освіти в сучасній зарубіжній педагогічній думці і практиці навчально-виховного процесу: сутність, зміст і форми.
2. Інтеграція як напрям розвитку освітнього простору в європейському й світовому масштабі.
3. Сучасні проблеми збереження національної педагогічної спадщини в умовах глобалізації.

ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА:

Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка: Навч. посібн. — Суми: Ред.-видавн. відділ СДПУ, 1999. — С. 6-24.

Сравнительная педагогика. Электронный учебник // Г. Норгалиева, А. Кусаинов, К. Мусин // Киргизская Академия Образования // <http://www.unesco.kz/rcie/data/el.uch.vissh.obr.htm>.
Левченко Т. Розвиток освіти та особистості в різних педагогічних системах. — Вінниця: Нова книга, 2002. — С. 319-391.

ДОДАТКОВА:

Богуславський М. Структура сучасного історико-педагогічного знання // Шлях освіти. — 1999. — № 1. — С. 37-40.

Вульфсон Б.Л. Сравнительная педагогика в системе современного научного знания // Педагогика. — 1998. — № 2. — С. 79-89.

Змістовий модуль 2.

Провідні стратегії та перспективні напрями трансформації освітньої галузі практичне ЗАНЯТТЯ № 3

ТЕМА: Освітні реформи в країнах зарубіжжя.

МЕТА: З'ясування основних напрямів і змісту реформування світових освітніх систем професійної і вищої освіти.

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

1. Характеристика провідних напрямів сучасних освітніх реформ за кордоном.
2. Основні шляхи реформування системи вищої освіти в Німеччині, Франції, Іспанії та Італії.
3. Провідні тенденції розвитку вищої освіти Данії, Фінляндії, Швеції.
4. Специфіка освітньо-виховних систем у країнах Сходу: Китай і Японія.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ:

1. Розкрийте співвідношення виховного й освітнього компонентів у вищій школі зарубіжних країн: компаративний аналіз.
2. Проаналізуйте тенденції розвитку й досвід реформування педагогічної освіти в зарубіжних країнах.
3. Порівняйте педагогічну освіту Великобританії та США..
4. Проаналізуйте систему підготовки науково-педагогічних кадрів у Німеччині та Франції.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ:

1. Доповніть бібліографію до даної теми.
2. Розробіть структурно логічну схему теми.
3. Розробіть до даної теми тести.

ТЕМАТИКА ДОПОВІДЕЙ ТА РЕФЕРАТІВ:

1. Полікультурність як принцип організації навчально-виховного процесу в загальноосвітній і вищій школі зарубіжжя.
2. Порівняльний аналіз британської, американської й канадської моделей організації системи освіти.

3. Організація освіти в Німеччині, Франції, Іспанії та Італії.
4. Характеристика скандинавської моделі організації освітньої системи (Данія, Фінляндія, Швеція).
5. Дистанційне навчання в зарубіжних країнах як інноваційна технологія забезпечення освіти впродовж життя.
6. Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу за кордоном і в Україні.
7. Тенденції розвитку вищої школи розвинених країн.

ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА:

Вульфсон Б.Л. Стратегія розвитку образования на Западе на пороге XXI века. — М.: Изд-во УРАО, 1999. — 208 с.

Реформы образования в современном мире: Глобальные и региональные тенденции. — М., 1995. — 180 с.

Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка: Навч. посібн. — Суми: Ред.-видавн. відділ СДПУ, 1999. — С. 109-140.

ДОДАТКОВА:

Педагогічна освіта. Інформаційно-методичний бюлетень з проблем розвитку вищої школи за рубежом / Я.Я. Болюбаш, Л.П. Пуховська. — Випуск 1. — К., 1993. — 15 с.

Змістовий модуль 3.

Проблеми й напрями вдосконалення системи вищої освіти практичне ЗАНЯТТЯ № 4

ТЕМА: Вища освіта України і Болонський процес.

Мета: Узагальнення знань про проблеми і напрями вдосконалення системи вищої освіти, про тенденції розвитку світових освітніх систем.

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ:

1. Інтеграція освіти й науки України до європейського освітнього й інформаційного простору.
2. Загальна характеристика ECTS.
3. Реформування вищої школи України у відповідності до вимог Болонського процесу.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ:

1. Проаналізуйте освітні технології у професійно-педагогічній підготовці вчителя за кордоном й в Україні.
2. Охарактеризуйте науково-педагогічні дослідження у педагогіці зарубіжжя.
3. Розкрийте реалізацію принципу верифікації інновацій у зарубіжній педагогіці
4. Охарактеризуйте системи стандартизації змісту освіти й професійно-кваліфікаційних вимог у зарубіжній педагогічній теорії і практиці.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ:

1. Доповніть бібліографію до даної теми.
2. Розробіть структурно логічну схему теми.
3. Розробіть до даної теми тести.

ТЕМАТИКА ДОПОВІДЕЙ ТА РЕФЕРАТІВ:

1. Болонський процес як прагнення до єдиного європейського освітнього простору.
2. Полікультурна педагогіка як стратегія інтеграції і збереження етнокультурної автентичності.
3. Проблеми реалізації принципу полікультурності у вітчизняній і зарубіжній школі.
4. Європейська кредитно-трансферна система (ECTS).
5. Вища освіта України і Болонський процес: проблеми адаптації.
6. Багаторівнева система підготовки кадрів у зарубіжній вищій школі.
7. Інтеграція освітніх систем як засіб підвищення якості освітніх послуг.

ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА:

Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник / За ред. В.Г. Кременя. Авт. кол.: М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук, В.В. Грубінко, І.І. Бабин. — К.: Освіта, 2004. — С. 5-39; 186-229.

Джуринский А.Н. Зарубежная школа: история и современность. — М.: Издательство открытого Российского университета, 1992. — 177 с.

Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посібн. — К.: Академвидав, 2004. — С. 79-237.

ДОДАТКОВА:

Дмитриев Г.Д. Критический анализ дидактической мысли в США. — М.: Педагогика, 1987. — 104 с.

Мусин // Киргизская Академия Образования // <http://www.unesco.kz/rcie/data/el.uch.vissh.obr.htm>.

Яблонський В. Вища освіта України на рубежі тисячоліть. Проблеми глобалізації та інтернаціоналізації. — К., 1998. — 227 с.

Змістовий модуль 1. Компаративна педагогіка як наука про тенденції розвитку світових освітніх систем

ТЕМА 1: Методолого-теоретичні засади компаративної педагогіки

I. На основі самостійного опрацювання наукових джерел, поданого списку літератури підготувати конспект із даної теми за планом:

1. Предмет і місце порівняльної педагогіки у системі педагогічних наук.
2. Історико-ретроспективний огляд розвитку компаративної педагогіки.
3. Система методів компаративно-педагогічних досліджень.

II. Складіть глосарій до теми.

III. Розробіть структурно-логічну схему теми.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вульфсон Б.Л., Малькова З.А. Сравнительная педагогика. Учеб. пособие. — Воронеж, 1997. — С. 3-11.
  2. Джурицкий А.Н. Сравнительная педагогика. — М., 1998. — С. 3-16.
  3. Єгоров Г., Лавриченко Н. Тенденції розвитку порівняльної педагогіки за кордоном // Шлях освіти. — 1999. — № 1. — С. 19-23.
  4. Капранова В.А. Сравнительная педагогика. Школа и образование за рубежом. Учеб. пособие. — Мн., 2004. — С. 4-18.
  5. Корсак К. Порівняльна педагогіка — наука майбутнього // Директор школи. — 2003. — № 33. — С. 8-9.
  6. Корсак К. Порівняльна педагогіка — попелюшка чи принцеса? // Науковий світ. — 2001. — № 2. — С. 30.
  7. Овчарук О. Тенденції та підходи до порівняльних досліджень у галузі освіти // Шлях освіти. — 1998. — № 2. — С. 19-20.
-

ТЕМА 2: Становлення і розвиток компаративної педагогіки

I. На основі самостійного опрацювання наукових джерел, поданого списку літератури підготувати конспект із даної теми за планом:

- Визначні вчені-компаративісти в історії зарубіжної педагогіки.
- Проблема визначення доцільності запозичення педагогічного досвіду для використання в інших соціально-економічних і культурних умовах.
- Використання зарубіжних педагогічних надбань у вітчизняній освітній системі: досвід і перспективи.

II. Складіть глосарій до теми.

III. Розробіть структурно-логічну схему теми.

ЛІТЕРАТУРА

- Капранова В.А. Сравнительная педагогика. Школа и образование за рубежом. Учеб. пособие. — Мн., 2004. — С. 6-18.

- Програма спецкурса «Сравнительная педагогика». — Мн., 2000. — 36 с.
  - Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка: Навч. посібн. — Суми: Ред.-видавн. відділ СДПУ, 1999. — С. 5-24.
  - Корсак К. Порівняльна педагогіка — наука майбутнього // Директор школи. — 2003. — № 33. — С. 8-9.
  - Корсак К. Порівняльна педагогіка — попелюшка чи принцеса? // Науковий світ. — 2001. — № 2. — С. 30.
  - Овчарук О. Тенденції та підходи до порівняльних досліджень у галузі освіти // Шлях освіти. — 1998. — № 2. — С. 19-20.
  - ДОДАТКОВА:
Вульфсон Б.Л., Малькова З.А. Сравнительная педагогика. Учеб. пособие. — Воронеж, 1997. — С. 5-11.
  - Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка: Навч. посібн. — Суми: Ред.-видавн. відділ СДПУ, 1999. — С. 5-24.
-

ТЕМА 3: Компаративна педагогіка як наукова дисципліна й навчальний предмет

I. На основі самостійного опрацювання наукових джерел, поданого списку літератури підготувати конспект із даної теми за планом:

Індивідуалізація й диференціація освіти в сучасній зарубіжній педагогічній думці і практиці навчально-виховного процесу: сутність, зміст і форми.

- Інтеграція як напрям розвитку освітнього простору в європейському й світовому масштабі.
- Сучасні проблеми збереження національної педагогічної спадщини в умовах глобалізації.

II. Складіть глосарій до теми.

III. Розробіть структурно-логічну схему теми.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка: Навч. посібн. — Суми: Ред.-видавн. відділ СДПУ, 1999. — С. 6-24.
  2. Сравнительная педагогика. Электронный учебник // Г. Норгалиева, А. Кусаинов, К. Мусин // Киргизская Академия Образования // <http://www.unesco.kz/rcie/data/el.uch.vissh.obr.htm>.
  3. Левченко Т. Развитие освіти та особистості в різних педагогічних системах. — Вінниця: Нова книга, 2002. — С. 319-391.
  4. Богуславський М. Структура сучасного історико-педагогічного знання // Шлях освіти. — 1999. — № 1. — С. 37-40.
  5. Вульфсон Б.Л. Сравнительная педагогика в системе современного научного знания // Педагогика. — 1998. — № 2. — С. 79-89.
-

Змістовий модуль 2.

Провідні стратегії та перспективні напрями трансформації освітньої галузі

ТЕМА 4: Загальна характеристика розвитку освіти на межі ХХ-ХХІ століть

I. На основі самостійного опрацювання наукових джерел, поданого списку літератури підготувати конспект із даної теми за планом:

1. Інтеграція як стратегія розвитку освіти.
  2. Проблеми забезпечення економічної та соціокультурної ефективності освіти.
  3. Характеристика соціальної зумовленості освітніх потреб за сучасних умов.
  4. Полікультурність як ключовий принцип функціонування освітніх систем в умовах інтеграції.
  5. Провідні напрями розвитку світових освітніх систем.
- II. Складіть глосарій до теми.
III. Розробіть структурно-логічну схему теми.

ЛІТЕРАТУРА

1. Валицкая А.П. Современные стратегии образования: варианты выбора // Педагогика. — 1997. — № 2. — С. 3-8.
  2. Вульфсон Б.Л., Малькова З.А. Сравнительная педагогика. Учеб. пособие. — Воронеж, 1997. — С. 16-28.
  3. Джурицкий А.Н. Воспитание в России и за рубежом // [http:// old. prosv. ru / metod / dgur](http://old.prosv.ru/metod/dgur).
  4. Джурицкий А.Н. Сравнительная педагогика. — М., 1998. — С. 14-32.
  5. Левченко Т. Розвиток освіти та особистості в різних педагогічних системах. — Вінниця: Нова книга, 2002. — С. 319-391.
  6. Капранова В.А. Сравнительная педагогика. Школа и образование за рубежом. Учеб. пособие. — Мн., 2004. — С. 32-47.
  7. Сбруева А.А. Порівняльна педагогіка: Навч. посібн. — Суми: Ред.-видавн. відділ СДПУ, 1999. — С. 31-63.
-

ТЕМА 5: Стратегія і визначальні напрями реформування освітніх систем

I. На основі самостійного опрацювання наукових джерел, поданого списку літератури підготувати конспект із даної теми за планом:

1. Загальна характеристика сучасних освітніх реформ.
  2. Наступність і безперервність як чинники нової стратегії освіти впродовж життя.
  3. Особливості реформування систем дошкільного виховання, початкової та середньої освіти.
  4. Специфіка вдосконалення професійної підготовки й системи вищої освіти.
- II. Складіть глосарій до теми.
III. Розробіть структурно-логічну схему теми.

ЛІТЕРАТУРА

1. Валицкая А.П. Современные стратегии образования: варианты выбора // Педагогика. — 1997. — № 2. — С. 3-8.
2. Вульфсон Б.Л. Стратегия развития образования на Западе на пороге XXI века. — М.: Изд-во УРАО, 1999. — 208 с.
3. Педагогічна освіта. Інформаційно-методичний бюлетень з проблем розвитку вищої школи за рубежом / Я.Я. Болубаш, Л.П. Пуховська. — Випуск 1. — К., 1993. — 15 с.
4. Писарева Л. Модернизация школьного образования в ФРГ // Народное образование. — 2004. — № 2. — С. 33-37.
5. Реформы образования в современном мире: Глобальные и региональные тенденции. — М., 1995. — 180 с.

6. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка: Навч. посібн. — Суми: Ред.-видавн. відділ СДПУ, 1999. — С. 109-140.
  7. Хомич Л.О. Методичне забезпечення початкової школи на сучасному рівні // Освіта Полтавщини. Часопис. — Полтава: ПОІППО, 2005. — С. 20-26.
-

ТЕМА 6: Освітні реформи в країнах зарубіжжя

I. На основі самостійного опрацювання наукових джерел, поданого списку літератури підготувати конспект із даної теми за планом:

1. Полікультурність як принцип організації навчально-виховного процесу в загальноосвітній і вищій школі зарубіжжя.
2. Порівняльний аналіз британської, американської й канадської моделей організації системи освіти.
3. Організація освіти в Німеччині, Франції, Іспанії та Італії.
4. Характеристика скандинавської моделі організації освітньої системи (Данія, Фінляндія, Швеція).

II. Складіть глосарій до теми.

III. Розробіть структурно-логічну схему теми.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вульфсон Б.Л. Стратегія розвитку образования на Западе на пороге XXI века. — М.: Изд-во УРАО, 1999. — 208 с.
2. Реформы образования в современном мире: Глобальные и региональные тенденции. — М., 1995. — 180 с.
3. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка: Навч. посібн. — Суми: Ред.-видавн. відділ СДПУ, 1999. — С. 109-140.

ДОДАТКОВА:

4. Педагогічна освіта. Інформаційно-методичний бюлетень з проблем розвитку вищої школи за рубежом / Я.Я. Болубаш, Л.П. Пуховська. — Випуск 1. — К., 1993. — 15 с.
-

Змістовий модуль 3.

Проблеми й напрями вдосконалення системи вищої освіти

ТЕМА 7: Перспективні напрями розвитку вищої школи. Болонський процес

I. На основі самостійного опрацювання наукових джерел, поданого списку літератури підготувати конспект із даної теми за планом:

1. Провідні світові тенденції розвитку вищої освіти.
2. Болонський процес як засіб інтеграції й демократизації вищої освіти в європейському регіоні.
3. Стратегічні завдання розвитку системи вищої освіти в Україні в контексті євроінтеграції.

II. Складіть глосарій до теми.

III. Зробіть структурно-логічну схему теми.

ЛІТЕРАТУРА

1. Буров П. Особенности британского образования // Педагогический вестник. — 2002. — № 6. — С. 7.
  2. Величко О.Г. Болонський процес — це конкретні рішення і дії // Теорія і практика металургії. — Днепропетровск, 2004. — С 3-13.
  3. Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник / За ред. В.Г. Кременя. Авт. кол.: М.Ф. Степко, Я.Я. Болубаш, В.Д. Шинкарук, В.В. Грубінко, І.І. Бабин. — К.: Освіта, 2004. — С. 40-43.
  4. Вульфсон Б.Л. Высшее образование на Западе на пороге XXI века: успехи и нерешённые проблемы // Педагогика. — 1999. — № 2. — С. 84-95.
  5. Кредитно-модульна система підготовки фахівців у контексті Болонської декларації. — Матеріали наук.-практ. сем.: Львів, 21-23 листопада 2003 року. — Львів: «Львівська політехніка», 2003. — 111 с.
  6. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка: Навч. посібн. — Суми: Ред.-видавн. відділ СДПУ, 1999. — С. 132-135.
  7. Яблонський В. Вища освіта України на рубежі тисячоліть. Проблеми глобалізації та інтернаціоналізації. — К., 1998. — 227 с.
-

ТЕМА 8: Вища освіта України і Болонський процес

I. На основі самостійного опрацювання наукових джерел, поданого списку літератури підготувати конспект із даної теми за планом:

1. Болонський процес як прагнення до єдиного європейського освітнього простору.
2. Полікультурна педагогіка як стратегія інтеграції і збереження етнокультурної автентичності.
3. Проблеми реалізації принципу полікультурності у вітчизняній і зарубіжній школі.

II. Складіть глосарій до теми.

III. Розробіть структурно-логічну схему теми.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник / За ред. В.Г. Кременя. Авт. кол.: М.Ф. Степко, Я.Я. Болубаш, В.Д. Шинкарук, В.В. Грубінко, І.І. Бабин. — К.: Освіта, 2004. — С. 5-39; 186-229.
2. Дмитриев Г.Д. Критический анализ дидактической мысли в США. — М.: Педагогика, 1987. — 104 с.
3. Сравнительная педагогика. Электронный учебник // Г. Норгалиева, А. Кусаинов, К. Мусин // Киргизская Академия Образования // <http://www.unesco.kz/rcie/data/el.uch.vissh.obr.htm>.
4. Джурицкий А.Н. Зарубежная школа: история и современность. — М.: Издательство открытого Российского университета, 1992. — 177 с.
5. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посібн. — К.: Академвидав, 2004. — С. 79-237.

ДОДАТКОВА:

6. Яблонський В. Вища освіта України на рубежі тисячоліть. Проблеми глобалізації та інтернаціоналізації. — К., 1998. — 227 с.
-

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ

- Охарактеризуйте філософську, загально- й конкретнонаукову педагогічну методологію. Назвіть вітчизняних і зарубіжних учених, дослідницький доробок яких пов'язаний із визначенням методів наукового пізнання.

- Які методи порівняльно-педагогічних досліджень вам відомі? Опишіть їх.

У чому значення оптимального поєднання емпіричних і теоретичних методів у порівняльно-педагогічному дослідженні?

- Які спільні методи наукових досліджень використовують порівняльна і загальна педагогіка (історія педагогіки, дидактика, методика викладання того чи іншого предмета)?

Назвіть і схарактеризуйте соціокультурні й педагогічні чинники, які визначають можливість і доцільність використання освітнього досвіду тієї чи іншої країни (народу, етносу) за інших умов.

Чому в 20-і роки минулого століття запровадження зарубіжного педагогічного досвіду набуло таких масштабів у вітчизняній освіті?

- Як соціокультурна своєрідність впливає на основні характеристики педагогічного процесу?
- Перелічіть відомі вам запозичення із зарубіжного педагогічного досвіду, які тепер широко використовуються в Україні.

Наведіть приклади творчого використання здобутків національної педагогічної науки в зарубіжних освітніх системах.

Як впливає культурна своєрідність народу на педагогічний процес? Яке місце у ньому належить загальнолюдським і національним цінностям?

- Які країни з централізованою та децентралізованою системами освіти ви знаєте?

У чому, на ваш погляд, полягають переваги й недоліки централізованої та автономної моделі управління навчально-виховним закладом і освітньою системою в цілому?

Як ви розумієте поняття «індивідуалізація» та «диференціація»? Чим визначається їх взаємозумовленість і необхідність використання в освітній галузі?

- Що таке «освітній стандарт»? Охарактеризуйте сучасний стан і перспективи стандартизації змісту освіти та її результатів в Україні.

- Перелічіть етапи запровадження педагогічної інновації. Охарактеризуйте їх.

- Назвіть критерії ефективності сучасних педагогічних технологій.

- У чому полягають переваги й недоліки використання ІТ у навчально-виховному процесі?

- Що таке «дистанційне навчання»? Назвіть його визначальні характеристики.

- Доведіть доцільність поєднання традиційних і новітніх підходів у добу медіатехнологічної освіти.

- Назвіть типові проблеми реформування системи середньої освіти в Україні та за кордоном.

- Якими критеріями визначається зміст середньої освіти?

- Що таке «освітній стандарт»? Чим зумовлюються процеси оновлення освітніх стандартів середньої школи?

Перелічіть складники методичного інструментарію забезпечення середньої освіти.

Які з методів, форм і засобів навчально-виховного процесу особисто ви вважаєте найрезультативнішими? Відповідь поясніть.

Охарактеризуйте цілісний педагогічний процес із точки зору поєднання навчання й виховання.

Як співвідносяться поняття «виховання» й «соціалізація»? Наведіть відомі підходи й обґрунтуйте власну позицію.

- Назвіть вітчизняних і зарубіжних учених, науковий доробок яких присвячено питанням соціального виховання.

- Дайте характеристику складових соціального виховання. Що їх об'єднує?
- Назвіть основні фактори впливу на соціальну свідомість особистості в сучасних умовах суспільного розвитку. У зв'язку з ними визначте завдання школи в соціальному вихованні школярів.
- Перерахуйте етапи організації учнівського самоврядування. Визначте специфіку кожного з них.
- Які суспільно-економічні процеси зумовлюють зміну освітніх пріоритетів у вищій школі?
- Поясніть поняття варіативності й автономності вищої школи. У чому переваги й недоліки централізованих (децентралізованих) систем вищої освіти?
У чому полягають переваги організації вищого навчального закладу як соціально-педагогічного комплексу у порівнянні з традиційним ВНЗ?
- Які вищі навчальні заклади України й закордону функціонують як соціально-педагогічні комплекси?
- Якими принципами визначається зміст фахової кваліфікації?
- Від яких факторів залежить якість вищої освіти у ВНЗ?
- У чому полягає інформаційно-технологічне забезпечення навчально-виховного процесу?
- Які загальні й спеціальні фахові компетентності ви знаєте? Опишіть їх.
- У яких країнах запроваджено державний (недержавний) контроль за якістю вищої освіти? У чому переваги й недоліки цих підходів до оцінювання якості освітніх послуг?
- Що таке diploma supplement? У чому його значення?

Орієнтовна тематика наукових рефератів

1. Історико-ретроспективний огляд розвитку компаративної педагогіки.
2. Система методів порівняльно-педагогічних досліджень.
3. Визначні вчені-компаративісти в історії зарубіжної педагогіки.
4. Унесок вітчизняних дослідників до розвитку компаративної педагогіки.
5. Проблема визначення доцільності запозичення педагогічного досвіду для використання в інших соціально-економічних і культурних умовах.
6. Використання зарубіжних педагогічних надбань у вітчизняній освітній системі: досвід і перспективи.
7. Реалізація досвіду української педагогічної науки й творчої спадщини вітчизняних педагогів у зарубіжній школі.
8. Провідні тенденції розвитку освітньої галузі на межі ХХ-ХХІ ст.
9. Світові системи управління освітою: тенденції централізації та децентралізації.
10. Індивідуалізація й диференціація освіти в сучасній зарубіжній педагогічній думці і практиці навчально-виховного процесу: сутність, зміст і форми.
11. Інтеграція як напрям розвитку освітнього простору в європейському й світовому масштабі.
12. Сучасні проблеми збереження національної педагогічної спадщини в умовах глобалізації.
13. Полікультурність як принцип організації навчально-виховного процесу в загальноосвітній і вищій школі зарубіжжя.
14. Порівняльний аналіз британської, американської й канадської моделей організації системи освіти.
15. Організація освіти в Німеччині, Франції, Іспанії та Італії.

16. Характеристика скандинавської моделі організації освітньої системи (Данія, Фінляндія, Швеція).
17. Дистанційне навчання в зарубіжних країнах як інноваційна технологія забезпечення освіти впродовж життя.
18. Медіаосвіта як напрям розвитку педагогічних технологій у вітчизняній і зарубіжній педагогіці.
19. Використання новітніх інформаційних технологій у навчально-виховному процесі зарубіжної школи.
20. Застосування інноваційних ІТ під час вивчення ... (предметів за фахом).
21. Порівняльна характеристика освітніх реформ у зарубіжних країнах наприкінці ХХ ст. (Великобританія, Німеччина, Франція, США).
22. Теоретико-методичні засади організації виховання й навчання дітей з особливими потребами у зарубіжній педагогіці.
23. Специфіка освітньо-виховних систем у країнах Сходу: Китай і Японія.
24. Приватні навчально-виховні заклади в системах освіти зарубіжних країн.
25. Порівняльна характеристика державного й приватного сектору освітніх послуг: проблеми забезпечення якості освіти.
26. Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу за кордоном і в Україні.
27. Тенденції розвитку вищої школи розвинених країн.
28. Міжнародні зв'язки у системах освіти зарубіжних країн.
29. Болонський процес як прагнення до єдиного європейського освітнього простору.
30. Полікультурна педагогіка як стратегія інтеграції і збереження етнокультурної автентичності.
31. Проблеми реалізації принципу полікультурності у вітчизняній і зарубіжній школі.
32. Полікультурне виховання у зарубіжній педагогіці: досвід Великобританії, Канади та США.
33. Реалізація принципу полікультурності в освітніх системах Австралії, Бразилії, Мексики, Німеччини та Франції (порівняльний аналіз у двох-трьох країнах за вибором).
34. Основні підходи й етапи формування Зони європейської вищої освіти.
35. Європейська кредитно-трансферна система (ECTS).
36. Вища освіта України і Болонський процес: проблеми адаптації.
37. Багаторівнева система підготовки кадрів у зарубіжній вищій школі.
38. Системи стандартизації змісту освіти й професійно-кваліфікаційних вимог у зарубіжній педагогічній теорії і практиці.
39. Інтеграція освітніх систем як засіб підвищення якості освітніх послуг.
40. Система вищої школи Великобританії. Регіональні особливості (Англія, Уельс, Шотландія, Північна Ірландія).
41. Основні тенденції розвитку вищої школи Канади та США.
42. Організація зарубіжних вищих педагогічних закладів освіти як соціально-педагогічних комплексів.
43. Співвідношення виховного й освітнього компонентів у загальноосвітній школі зарубіжних країн: компаративний аналіз.
44. Співвідношення виховного й освітнього компонентів у вищій школі зарубіжних країн: компаративний аналіз.
45. Тенденції розвитку й досвід реформування педагогічної освіти в зарубіжних країнах.
46. Педагогічна освіта Великобританії та США: порівняльна характеристика.
47. Система підготовки науково-педагогічних кадрів у Німеччині та Франції.

48. Новітні технології у професійно-педагогічній підготовці вчителя за кордоном.
  49. Науково-педагогічні дослідження у педагогіці зарубіжжя.
  50. Реалізація принципу верифікації інновацій у зарубіжній педагогіці.
-

Вимоги до написання і оформлення рефератів

Реферат (лат. *referre* – доповідати, повідомляти) – короткий виклад змісту одного або декількох документів з певної теми.

Обсяг реферату визначається специфікою теми і змістом документів, кількістю відомостей, їх науковою цінністю або практичним значенням (10-15 сторінок).

Види рефератів: інформативний та розширений (зведений).

Інформативний найповніше розкриває зміст документа, містить основні фактичні та теоретичні відомості. В такому рефераті мають бути зазначені: предмет дослідження і мета роботи, наведені основні результати, викладені дані про методи, умови дослідження, відбиті пропозиції автора щодо застосування результатів, наведені основні характеристики нових технологій навчально-виховного процесу, нова інформація про відомі явища педагогічної теорії і практики.

Розширений або зведений (багатоджерельний, оглядовий) реферат містить відомості про певну кількість опублікованих і неопублікованих документів з однієї теми, викладені у вигляді зв'язного тексту.

Зразок структури реферату:

ВСТУП

РОЗДІЛ I. Історія та теорія питання.

РОЗДІЛ II. Вирішення проблеми в сучасних умовах.

ВИСНОВКИ

ЛІТЕРАТУРА

Реферат починається з викладу сутності проблеми. Слід уникати зайвих фраз.

У вступі обґрунтовується актуальність теми, її особливості, значущість з огляду на соціальні потреби суспільства та розвиток конкретної галузі науки або практичної діяльності.

У розділі I основні теоретичні, експериментальні дослідження з теми, зазначається, хто з учених минулого вивчав дану проблему, які ідеї висловлював. Визначаються сутність (основний зміст) проблеми, основні чинники (фактори, обставини), що зумовлюють розвиток явища, або процесу, який вивчається. Наводиться перелік основних змістових аспектів проблеми, які розглядалися вченими. Визначаються недостатньо досліджені питання, з'ясовуються причини їх слабкої розробленості.

У розділі II дається поглиблений аналіз сучасного стану процесу або явища, тлумачення основних поглядів і позицій щодо проблеми. Особлива увага приділяється виявленню нових ідей та гіпотез, експериментальним даним, новим методикам, оригінальним підходам щодо вивчення проблеми. У цьому розділі подається аналіз практики. Висловлюються власні думки щодо перспектив розвитку проблеми.

У висновках подаються загальні умовиводи, ідеї, думки, оцінки, пропозиції науковця.

До списку літератури включають публікації переважно останніх 5-10 років. Особливу цінність мають роботи останнього року.

У додатках наводяться таблиці, схеми, якщо вони суттєво полегшують розуміння роботи.

Вибір теми реферату слід узгоджувати з кафедрою і науковим керівником. Тема має допомогти майбутньому дипломнику у визначенні методології свого дослідження.

Виклад матеріалу в рефераті має бути коротким і стислим. Слід використовувати синтаксичні конструкції, властиві мові наукових документів, уникати складних граматичних зворотів. У рефераті слід використовувати стандартизовану термінологію, уникати незвичних термінів і символів або пояснювати їх при першому згадуванні в тексті. Терміни, окремі слова і словосполучення можна замінювати аббревіатурами й прийнятими текстовими скороченнями, значення яких зрозуміле з контексту.

Матеріали щодо контролю знань студентів МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 1 *Компаративна педагогіка як наука про тенденції розвитку світових освітніх систем*

ДАЙТЕ ВІДПОВІДЬ НА ПИТАННЯ:

1. Предмет і місце порівняльної педагогіки у системі педагогічних наук.
2. Історико-ретроспективний огляд розвитку компаративної педагогіки.
3. Система методів компаративно-педагогічних досліджень.
4. Соціально-економічні передумови виникнення компаративної педагогіки.
5. Періодизація розвитку компаративної педагогіки. Загальна характеристика.
6. Порівняльна педагогіка в зарубіжних країнах. Визначні вчені-компаративісти.
7. Унесок вітчизняних науковців до розвитку теорії і практики порівняльно-педагогічних досліджень.
8. Основні підходи до класифікації методів компаративної педагогіки.
9. Загально- й конкретнонаукові методи в галузі порівняльно-педагогічних досліджень.
10. Система емпіричних методів порівняльно-педагогічних досліджень.
11. Використання теоретичних методів у компаративно-педагогічних розвідках.
12. Проблема визначення доцільності запозичення зарубіжного педагогічного досвіду для використання в інших соціально-економічних і культурних умовах.
13. Практика використання зарубіжних педагогічних надбань у вітчизняній освітній системі.
14. Реалізація досвіду української педагогічної науки й творчої спадщини вітчизняних педагогів у зарубіжній школі.
15. Предмет, об'єкт і завдання компаративної педагогіки.
16. Історико-ретроспективний огляд розвитку компаративної педагогіки.
17. Система методів компаративно-педагогічних досліджень.
18. Становлення й розвиток порівняльної педагогіки.
19. Методологія й методи порівняльно-педагогічного дослідження.
20. Розвиток порівняльної педагогіки в Україні.

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 2

Провідні стратегії та перспективні напрями трансформації освітньої галузі

ДАЙТЕ ВІДПОВІДЬ НА ПИТАННЯ:

1. Провідні напрями розвитку світових освітніх систем.
2. Проблема збереження національної культурної і педагогічної спадщини в умовах глобалізації.
3. Провідні тенденції розвитку освітньої галузі на межі ХХ-ХХІ ст.
4. Індивідуалізація й диференціація навчально-виховного процесу в зарубіжній школі.
5. Проблеми стандартизації в українській і зарубіжній освіті.
6. Загальна характеристика сучасних освітніх реформ.
7. Наступність і безперервність як чинники нової стратегії освіти впродовж життя.
8. Особливості реформування систем дошкільного виховання, початкової та середньої освіти.

9. Специфіка вдосконалення професійної підготовки й системи вищої освіти.
  10. Характеристика провідних напрямів сучасних освітніх реформ.
  11. Основні шляхи реформування системи дошкільного виховання.
  12. Реформи в системі початкового навчання.
  13. Провідні тенденції розвитку середньої освіти.
  14. Загальна характеристика альтернативних моделей освіти ХХ ст.
  15. Альтернативні школи сучасності.
  16. Основні підходи до класифікації методів компаративної педагогіки.
  17. Загально- й конкретнонаукові методи в галузі порівняльно-педагогічних досліджень.
  18. Система емпіричних методів порівняльно-педагогічних досліджень.
  19. Використання теоретичних методів у компаративно-педагогічних розвідках.
  20. Концепція «європейського виховання» і її реалізація в країнах Західної Європи.
-

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА № 3
Проблеми й напрями вдосконалення системи вищої освіти
ДАЙТЕ ВІДПОВІДЬ НА ПИТАННЯ:

1. Провідні світові тенденції розвитку вищої освіти.
  2. Болонський процес як засіб інтеграції й демократизації вищої освіти в європейському регіоні.
  3. Стратегічні завдання розвитку системи вищої освіти в Україні в контексті євроінтеграції.
  4. Трансформація цілей вищої освіти в сучасних умовах.
  5. Організація вищих навчальних закладів як соціально-педагогічних комплексів у світовій освітній практиці.
  6. Багатоступенева підготовка фахівця. Принципи укладання змісту професійної кваліфікації.
  7. Управління якістю освіти у європейській вищій школі.
  8. Система взаємовизнання освітніх кваліфікацій і ступенів у Європі як засіб розширення мобільності й можливостей працевлаштування.
  9. Організаційно-функціональні підходи до формування структури вищої школи.
  10. Загальна характеристика систем вищої освіти в зарубіжних країнах.
  11. Підготовка педагогічних кадрів за кордоном.
  12. Вища школа в Україні. Сучасний стан і перспективи розвитку.
  13. Системи вищої освіти Великобританії та США.
  14. Характеристика розвитку вищої освіти в Німеччині й Франції.
  15. Компаративний аналіз систем вищої освіти у східноєвропейському регіоні (Білорусь, Польща, Росія, Україна й ін.).
  16. Інтеграція педагогічної науки й практики: підходи та рішення.
  17. Історико-ретроспективний огляд розвитку компаративної педагогіки.
  18. Система методів порівняльно-педагогічних досліджень.
  19. Визначні вчені-компаративісти в історії зарубіжної педагогіки.
  20. Унесок вітчизняних дослідників до розвитку компаративної педагогіки.
-

Поточний контроль

1.Методика — це:

- а) концептуальний виклад мети, змісту й методів дослідження;
- б) вчення про систему наукових принципів, форм і способів дослідницької діяльності;
- в) система наукової інформації, яка базується на об'єктивних фактах, і логіко-аналітичний інструмент наукового пізнання;
- г) сукупність методів і прийомів дослідження, включаючи техніку й оперування фактичним матеріалом.

2.Структурно-функціональний підхід у науково-педагогічному дослідженні полягає ...

- а) у комплексному вивченні складних об'єктів (систем);
- б) в дослідженні історії термінів і позначуваних ними понять;
- в) у виділенні в системних об'єктах відносно автономних елементів і визначенні їхньої ролі у системі;
- г) в моделюванні внутрішніх і зовнішніх зв'язків об'єкта.

3.Порівняльний метод:

- а) передбачає аналіз змін досліджуваного феномену в цілому й окремих його частинах у просторі й часі;
- б) дозволяє робити висновки про визначальні фактори, що зумовлюють ефективність функціонування освітніх систем і провідні тенденції їх подальшого розвитку;
- в) спрямовується на вивчення внутрішньої логіки розвитку педагогічної теорії з точки зору виникнення, трансформації і взаємодії різних освітньо-виховних парадигм.

4.Етап розвитку компаративної педагогіки, що отримав назву «періоду запозичень», тривав:

- а) від найдавніших часів до кінця ХІХ століття;
- б) упродовж ХІХ століття;
- в) від початку ХХ століття до 1939 року;

5. Перші рекомендації з використання зарубіжного педагогічного досвіду у вітчизняній системі освіти створені:

- а) М. Пироговим;
- б) С. Русовою;
- в) Д. Семеновим;
- г) К. Ушинським.

6. Визначальним фактором для з'ясування доцільності використання зарубіжного освітньо-виховного досвіду є:

- а) ідеологічне підґрунтя;
- б) педагогічна ефективність;
- в) трудомісткість і матеріалоемність;
- г) культурно-релігійна спорідненість.

7.До централізованих належать системи освіти:

- а) в Австрії;
- б) у Великобританії;
- в) в Україні;
- г) в Японії.

8.Диференціація навчально-виховного процесу здійснюється:

- а) за статусом у класі (групі);
- б) за часом навчання;
- в) за умовами навчання й виховання;
- г) за культурним рівнем;
- г) за освітньо-виховними цілями.

9. Кількість навчальних годин, призначених для опанування курсів за вибором, сягає:

у Великобританії у США

- а) 20-30 %; а) 20-30 %;
- б) 30-40 %; б) 35-40 %;
- в) 50 %; в) 45-50 %;
- г) 60 %. г) 60 %;

10. Обов'язком загальноосвітнього навчального закладу щодо додержання Державного стандарту загальної середньої освіти в Україні є:

- а) визначення інваріантної складової змісту загальної середньої освіти, її змістового наповнення й форм реалізації;
- б) утілення предметного змісту варіативного компонента загальної середньої освіти у відповідності з рішеннями місцевих органів управління освітою;
- в) виконання інваріантної складової змісту загальної середньої освіти.

11. Інноваційні освітні процеси — це:

- а) зумовлені суспільною потребою комплексні процеси створення, впровадження, поширення новацій і зміни освітнього середовища, в якому здійснюється їх життєвий цикл;
- б) відображення тактики реалізації педагогічних технологій за нових умов;
- в) системні процеси створення, застосування й визначення ефективності викладання та засвоєння знань з урахуванням технічних і людських ресурсів і їхньої взаємодії.

12. Засновником теорії розв'язання винахідницьких завдань є:

- а) Г. Альтшуллер;
- б) М. Зайцев;
- в) П. Петерсен;
- г) С. Френе;
- г) Р. Штейнер.

13. Найхарактернішим атрибутом дистанційної освіти є:

- а) використання інформаційних технологій;
- б) наявність підсумкових контрольних робіт;
- в) опосередкованість зв'язку й спілкування між тим, хто навчається, і тим, хто навчає;
- г) гарантована якість здобутих знань.

14. Медіаосвіта передбачає:

- а) відсутність аудиторних занять;
- б) застосування інтерактивного комплексу навчально-методичного забезпечення дисципліни;
- в) розподіл індивідуальних завдань у відповідності до вибору студентів (учнів).

15. Соціалізація — це:

- а) процес і результат цілеспрямованих і стихійних впливів соціальної дійсності;
- б) процес передачі від покоління до покоління накопиченого соціально-культурного досвіду;
- в) процес залучення індивіда до суспільних відносин і формування соціального досвіду;
- г) процес становлення й розвитку особистості в умовах спеціально організованої виховної системи.

16. В англійській педагогічній термінології “hidden curriculum” означає:

- а) виховний аспект впливу атмосфери навчального закладу, сукупності міжособистісних стосунків у колективі;
- б) навчальний план;
- в) перспективну програму роботи класного керівника;

г) план виховної роботи школи.

17. Американські педагоги Н. Генрі й Г. Раг до соціального виховання включають:

- а) громадянське виховання;
- б) екологічне виховання;
- в) моральне виховання;
- г) полікультурне виховання;
- г) фізичне виховання.

18. Демократична громадянськість — це:

- а) здатність людини орієнтуватися в навколишньому середовищі, адекватно його відображувати й перетворювати, мислити, навчатися, пізнавати світ і переймати соціальний досвід;
- б) сукупність особистісних якостей, які відповідають соціальним очікуванням;
- в) усвідомлення кожною особистістю своїх прав і обов'язків щодо суспільства й держави;
- г) характеристика особистості, яка мотивується у своїй практичній діяльності певними ідеалами, переконаннями, нормами й принципами.

19. «Декларація прав дитини» проголошена Генеральною Асамблеєю ООН:

- а) 10 грудня 1948 року;
- б) 20 листопада 1959 року;
- в) 20 листопада 1989 року;
- г) 27 вересня 1991 року.

20. Концепція «Освіта в дусі міжнародного взаєморозуміння» прийнята сесією Генеральної конференції ЮНЕСКО:

- а) 1946 року в Лондоні;
- б) 1974 року в Парижі;
- в) 1989 року в Ямусукро;
- г) 1992 року в Тунісі;
- г) 1993 року в Монреалі.

21. Бінарну систему вищої освіти мають країни:

- а) Австрія;
- б) Великобританія;
- в) Данія;
- г) Італія;
- г) Швеція.

22. Для здобуття післядипломної освіти у Європейському університеті (Флоренція) необхідно:

- а) володіти двома-трьома іноземними мовами;
- б) знати італійську мову;
- в) мати економічну, історичну, політологічну чи юридичну вищу освіту;
- г) працювати над проблематикою, пов'язаною з євроінтеграцією;
- г) представити диплом про здобуття наукового ступеня доктора філософії.

23. У країнах із децентралізованою системою управління освітою акредитація вищих навчальних закладів здійснюється:

- а) асоційованими товариствами викладачів і студентів;
- б) громадськими організаціями;
- в) державними службами;
- г) недержавними професійними профільними асоціаціями;
- г) незалежними експертними радами.

24. Підготовка докторів наук у Німеччині проводиться:

- а) аспірантськими коледжами;
- б) докторськими школами;
- в) інститутами;
- г) післядипломними закладами освіти;
- г) університетами.

25. Болонську декларацію прийнято:

- а) 25 травня 1998 року;
- б) 19 червня 1999 року;
- в) 30 березня 2001 року;
- г) 19 травня 2001 року;
- г) 20 вересня 2003 року.

26. До інструментальних компетенцій належать:

- а) здатність до аналізу та синтезу;
- б) навички оперування інформацією;
- в) прагнення до успіху;
- г) прихильність до етичних цінностей;
- г) розуміння культур та звичаїв інших країн.

27. У відповідності до європейської системи рівневих індикаторів навчальні курси вищої школи поділяються на:

- а) базові (*basic*);
- б) непрофільюючі (*minor*);
- в) поглиблені (*advanced*);
- г) проміжні (*intermediate*);
- г) спеціалізовані (*specialized*).

28. Обсяг програми другого (магістерського) циклу підготовки фахівця у Європейському просторі вищої освіти становить:

- а) 60 кредитів;
- б) 60-90 кредитів;
- в) 90-120 кредитів;
- г) 120-180 кредитів;
- г) 180-240 кредитів.

29. Підготовка професійних кадрів для навчально-виховних закладів у зарубіжних країнах здійснюється в межах педагогічних парадигм:

- а) академічно-традиціоналістичної;
- б) дослідницько-орієнтованої;
- в) індивідуальної;
- г) інноваційно-суб'єктної;
- г) технологічної.

30. У відповідності до Проекту «Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір» підготовку педагогічних працівників здійснюватимуть:

- а) класичні університети;
- б) педагогічні коледжі;
- в) педагогічні інститути;
- г) педагогічні університети;
- г) педагогічні училища.

Семесторвий контроль

---

1. Історико-ретроспективний огляд розвитку компаративної педагогіки.
2. Система методів компаративно-педагогічних досліджень.
3. Становлення й розвиток порівняльної педагогіки.
4. Методологія й методи порівняльно-педагогічного дослідження.
5. Розвиток порівняльної педагогіки в Україні.
6. Провідні тенденції розвитку освітніх систем на перетині XX-XXI століть.
7. Системи управління освітою.
8. Соціально-економічні передумови виникнення компаративної педагогіки.
9. Періодизація розвитку компаративної педагогіки. Загальна характеристика.
10. Порівняльна педагогіка в зарубіжних країнах. Визначні вчені-компаративісти.
11. Унесок вітчизняних науковців до розвитку теорії і практики порівняльно-педагогічних досліджень.
12. Проблеми диференціації та індивідуалізації освіти й виховання у світовому досвіді.
13. Системи підтримки дітей із особливими потребами.
14. Дистанційне навчання в сучасній освітній практиці.
15. Проблеми й тенденції розвитку медіаосвіти.
16. Реформування шкільної системи освіти (на прикладі конкретної країни).
17. Системи шкільної освіти в окремих країнах.
18. Гімназія як тип середньої школи: типологія, структура, зміст освіти.
19. Характеристика ліцейської моделі школи (історія виникнення й сучасний стан).
20. Особливості системи оцінювання навчальних досягнень у закордонній середній школі.
21. Основні підходи до класифікації методів компаративної педагогіки.
22. Загально- й конкретнонаукові методи в галузі порівняльно-педагогічних досліджень.
23. Система емпіричних методів порівняльно-педагогічних досліджень.
24. Використання теоретичних методів у компаративно-педагогічних розвідках.
25. Концепція «європейського виховання» і її реалізація в країнах Західної Європи.
26. Характеристика системи виховання учнівської молоді (на прикладі однієї із країн).
27. Особливості організації виховної роботи з учнями в японській і китайській школі.
28. Приватна школа в системі освіти: роль і типологія.
29. Характеристика приватного сектору освіти на прикладі однієї із країн.
30. Система вищої освіти України і Болонський процес.
31. Європейська кредитно-модульна система: досвід використання й тенденції уніфікації.
32. Тенденції розвитку вищої школи в Україні.
33. Вища школа в зарубіжних країнах.
34. Організація вищих навчальних закладів як соціально-педагогічних комплексів: вітчизняний і зарубіжний досвід.
35. Багаторівнева система підготовки кадрів: аналіз закордонного досвіду.
36. Англо-американська система академічних ступенів.
37. Проблема якості освіти у вищій школі й підходи до її вирішення.
38. Тенденції розвитку педагогічної освіти (на прикладі окремих країн).
39. Особливості підготовки наукових кадрів і організація наукових досліджень у зарубіжних країнах.

40. Інтеграція педагогічної науки й практики: підходи та рішення.
41. Історико-ретроспективний огляд розвитку компаративної педагогіки.
42. Система методів порівняльно-педагогічних досліджень.
43. Визначні вчені-компаративісти в історії зарубіжної педагогіки.
44. Унесок вітчизняних дослідників до розвитку компаративної педагогіки.
45. Проблема визначення доцільності запозичення педагогічного досвіду для використання в інших соціально-економічних і культурних умовах.
46. Використання зарубіжних педагогічних надбань у вітчизняній освітній системі: досвід і перспективи.
47. Реалізація досвіду української педагогічної науки й творчої спадщини вітчизняних педагогів у зарубіжній школі.
48. Провідні тенденції розвитку освітньої галузі на межі ХХ-ХХІ ст.
49. Світові системи управління освітою: тенденції централізації та децентралізації.
50. Індивідуалізація й диференціація освіти в сучасній зарубіжній педагогічній думці і практиці навчально-виховного процесу: сутність, зміст і форми.
51. Інтеграція як напрям розвитку освітнього простору в європейському й світовому масштабі.
52. Сучасні проблеми збереження національної педагогічної спадщини в умовах глобалізації.
53. Полікультурність як принцип організації навчально-виховного процесу в загальноосвітній і вищій школі зарубіжжя.
54. Порівняльний аналіз британської, американської й канадської моделей організації системи освіти.
55. Організація освіти в Німеччині, Франції, Іспанії, Італії.
56. Характеристика скандинавської моделі організації освітньої системи (Данія, Фінляндія, Швеція).
57. Дистанційне навчання в зарубіжних країнах як інноваційна технологія забезпечення освіти впродовж життя.
58. Медіаосвіта як напрям розвитку педагогічних технологій у вітчизняній і зарубіжній педагогіці.
59. Використання новітніх інформаційних технологій у навчально-виховному процесі зарубіжної школи.
60. Застосування інноваційних ІТ під час вивчення (предмети за фахом).
61. Порівняльна характеристика освітніх реформ у зарубіжних країнах наприкінці ХХ ст. (Великобританія, Німеччина, Франція, США).
62. Теоретико-методичні засади організації виховання і навчання дітей з особливими освітніми потребами у зарубіжній педагогіці.
63. Специфіка освітньо-виховних систем у країнах Дальнього Сходу: Китай і Японія.
64. Приватні навчально-виховні заклади в системах освіти зарубіжних країн.
65. Порівняльна характеристика державного і приватного сектору освітніх послуг: проблеми забезпечення якості освіти.
66. Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу за кордоном і в Україні.
67. Тенденції розвитку вищої школи розвинених країн.
68. Міжнародні зв'язки у системах освіти зарубіжних країн.
69. Болонський процес як прагнення до єдиного європейського освітнього простору.
70. Полікультурна педагогіка як стратегія інтеграції і збереження етнокультурної автентичності.

71. Проблеми реалізації принципу полікультурності у вітчизняній і зарубіжній школі.
72. Полікультурне виховання у зарубіжній педагогіці: досвід Великобританії, Канади, США.
73. Реалізація принципу полікультурності в освітніх системах Австралії, Бразилії, Мексики, Німеччини, Франції (порівняльний аналіз у двох-трьох країнах за вибором).
74. Основні підходи й етапи формування Зони європейської вищої освіти.
75. Європейська кредитно-трансферна система (ECTS).
76. Вища освіта України і Болонський процес: проблеми адаптації.
77. Багаторівнева система підготовки кадрів у зарубіжній вищій школі.
78. Системи стандартизації змісту освіти й професійно-кваліфікаційних вимог у зарубіжній педагогічній теорії і практиці.
79. Інтеграція освітніх систем як засіб підвищення якості освітніх послуг.
80. Система вищої школи Великобританії. Регіональні особливості (Англія, Уельс, Шотландія, Північна Ірландія).
81. Основні тенденції розвитку вищої школи Канади та США.
82. Організація зарубіжних вищих педагогічних закладів освіти як соціально-педагогічних комплексів.
83. Співвідношення виховного й освітнього компонентів у загальноосвітній школі зарубіжних країн: компаративний аналіз.
84. Співвідношення виховного й освітнього компонентів у вищій школі зарубіжних країн: компаративний аналіз.
85. Тенденції розвитку й досвід реформування педагогічної освіти в зарубіжних країнах.
86. Педагогічна освіта Великобританії та США: порівняльна характеристика.
87. Система підготовки науково-педагогічних кадрів у Німеччині та Франції.
88. Новітні технології у професійно-педагогічній підготовці вчителя за кордоном.
89. Науково-педагогічні дослідження у педагогіці зарубіжжя.
90. Реалізація принципу верифікації інновацій у зарубіжній педагогіці.

**Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
з навчальної дисципліни**

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Змістові модулі	Поточний, модульний контроль та самостійна робота							Сума
	Теми	T1	T2			С.Р.	МКР	
1	Кількість балів	10	10			10	10	40
	Теми	T1				С.Р.	МКР	
2	Кількість балів	10				10	10	30
	Теми	T1				С.Р.	МКР	
3	Кількість балів	10				10	10	30
	Теми	T1				С.Р.	МКР	
Усього	Кількість балів							100

Шкала оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності за 100-бальною шкалою	Форма семестрового контролю <i>залік</i>
	Значення оцінки
90 – 100	зараховано
75-89	
60-74	
35-59	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання

навчальних досягнень з навчальної дисципліни «Компаративна педагогіка вищої школи»
підготовки доктора філософії за спеціальністю «011 Освітні. Педагогічні науки»

Рівні компетентності	Бали	Оцінка	Зміст критеріїв оцінювання знань студентів з педагогіки
----------------------	------	--------	---

Низький (фрагментарний)	0-59	незадовільно	* ознайомлений з навчальним матеріалом на рівні розпізнавання і відтворення окремих фактів
			* ознайомлений і відтворює навчальний матеріал на рівні окремих фактів і фрагментів
			* ознайомлений і відтворює навчальний матеріал на рівні основних фрагментів, що становлять певну завершену частину змісту навчальної дисципліни
Елементарний (репродуктивний)	60-74	задовільно	* ознайомлений з навчальним матеріалом, відтворює його на репродуктивному рівні
			* володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні, але не виявляє самостійного творчого мислення
			* володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні, демонструє початкові вміння його зіставлення та узагальнення
Достатній (частково-пошуковий)	75-89	добре	* володіє навчальним матеріалом, уміє зіставляти та узагальнювати педагогічні факти
			* володіє навчальним матеріалом, уміє робити власні висновки, виявляє особисте ставлення до проблем історико-педагогічної науки
			* володіє навчальним матеріалом, уміє обґрунтовувати власні висновки, виявляє творче ставлення до проблем компаративної педагогіки вищої школи

Високий (дослідницький)	90-100	відмінно	* має ґрунтовні знання, підтверджує теоретичні положення прикладами із педагогічної практики, виявляє творчий підхід до вирішення проблем компаративної педагогіки вищої школи
			* має ґрунтовні знання, аргументує власні думки щодо вирішення педагогічних питань, глибоко обізнаний з науково-педагогічною літературою
			* глибоко розуміє проблеми компаративної педагогіки вищої школи, вміє порівнювати різні підходи до їх вирішення у практиці вищої школи, обізнаний із сучасними компаративної педагогіки

**Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
за результатами аудиторної роботи**

(максимально 10 балів за одне практичне заняття)

К-ть балів	Критерії оцінки	Примітки
9-10	Високий (недоліки відсутні або є незначущими) рівень досягнення результатів навчання за темою заняття, активна участь в обговоренні теоретичних питань, правильне виконання практичних завдань. Достатній (з окремими недоліками) рівень досягнення результатів навчання за темою заняття, активна участь в обговоренні теоретичних питань, загалом правильне	<i>Практичні завдання, тести виконуються лише під час аудиторної роботи на відповідному</i>

	виконання практичних завдань з окремими помилками, які студент самостійно усуває.	<i>занятті і не можуть бути відпрацьованими</i>
6-8	Мінімально достатній рівень досягнення результатів навчання за темою заняття, рівень участі в обговоренні теоретичних питань низький, відповіді на питання часткові, наявний ряд недоліків у виконанні практичних завдань, які студент усуває за допомогою викладача.	
1-5	Недостатній рівень засвоєння навчального матеріалу за темою заняття, студент не бере участі в обговоренні теоретичних питань, відповіді на питання невірні або відсутні, практичне завдання не виконане. Результати навчання за темою практично відсутні.	
0	Студент відсутній на занятті. Матеріалів самостійної роботи не подав.	

**Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
за результатами самостійної роботи**

(максимально 10 балів за самостійну роботу до змістового модуля)

К-ть балів	Критерії оцінки	Примітки
9-10	Високий (недоліки відсутні або є незначущими) рівень виконання завдань самостійної роботи. Завдання виконані в повному обсязі, форма їхнього представлення є оптимальною. Усна/ письмова перевірка засвідчила високий /достатній рівень результатів навчання за тематикою самостійної роботи	<i>1. Студент може передати викладачеві виконані завдання СР до певного заняття, якщо планує не бути присутнім на ньому. 2. За невчасне подання звіту про виконання завдань СР студент отримує половину балів</i>

		<i>З Усна, письмова перевірка результатів СР відбувається лише на занятті</i>
6-8	Достатній рівень (з окремими недоліками) рівень виконання завдань самостійної роботи. Завдання виконані в повному обсязі, проте окремі з них містять неточності та потребують корекції або доповнення. Усна/ письмова перевірка засвідчила високий/достатній рівень результатів навчання за тематикою самостійної роботи	
1-5	Мінімально достатній рівень виконання завдань самостійної роботи. Завдання виконані не всі або не повному обсязі, містять помилки, недоліки, потребують доопрацювання та доповнення. Усна/ письмова перевірка засвідчила мінімально достатній рівень результатів навчання за тематикою самостійної роботи.	
0	Студент не подав матеріалів самостійної роботи. Усна/ письмова перевірка засвідчила недостатній рівень результатів навчання за тематикою самостійної роботи. Студент не брав участі в усній/письмовій перевірці результатів самостійної роботи.	

**Критерії оцінювання
виконання Модульної контрольної роботи:**
(максимально 10 балів за результатами виконання МКР)

К-ть балів за одне завдання	Критерії оцінки	Примітки
9-10	Виконане завдання загалом не містить недоліків або містить незначні недоліки, які не мають принципового значення та свідчать про високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни.	<i>За невчасне подання виконаної МКР студент отримує половину балів.</i>
7-8	Виконане завдання містить незначні недоліки, що не мають принципового значення та засвідчують достатній рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни.	
4-6	Виконане завдання має ряд недоліків, проте дозволяє оцінити його рівень як мінімально-достатній щодо досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни	
1-3	Виконане завдання має ряд суттєвих недоліків, констатується відсутність елементів правильних відповідей або наявність лише окремих їхніх елементів, що є підставою оцінити як недостатній рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни	
0	Завдання не виконане.	

Критерії оцінювання виконання Комплексної контрольної роботи:
(максимально 100(33+33+34) балів за результатами виконання ККР)

К-ть балів за одне завдання	Критерії оцінки
28-33 (34)	Виконане завдання загалом не містить недоліків або містить незначні недоліки, які не мають принципового значення та свідчать про високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни.
22-27	Виконане завдання містить незначні недоліки, що не мають принципового значення та засвідчують достатній рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни.

18-22	Виконане завдання має ряд недоліків, проте дозволяє оцінити його рівень як мінімально-достатній щодо досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни
1-17	Виконане завдання має ряд суттєвих недоліків, констатується відсутність елементів правильних відповідей або наявність лише окремих їхніх елементів, що є підставою оцінити як недостатній рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни
0 балів	Завдання не виконане.

Комплексна контрольна робота

Завдання

Завдання комплексної контрольної роботи з навчальної дисципліни

«Компаративна педагогіка вищої школи»

Варіант 1

1. Методика — це:

- а) концептуальний виклад мети, змісту й методів дослідження;
- б) вчення про систему наукових принципів, форм і способів дослідницької діяльності;
- в) система наукової інформації, яка базується на об'єктивних фактах, і логіко-аналітичний інструмент наукового пізнання;
- г) сукупність методів і прийомів дослідження, включаючи техніку й оперування фактичним матеріалом.

2. Історико-ретроспективний огляд розвитку компаративної педагогіки.

3. Індивідуалізація й диференціація освіти в сучасній зарубіжній педагогічній думці і практиці навчально-виховного процесу: сутність, зміст і форми.

Завдання комплексної контрольної роботи з навчальної дисципліни

«Компаративна педагогіка вищої школи»

Варіант 2

1. Структурно-функціональний підхід у науково-педагогічному дослідженні полягає ...

- а) у комплексному вивченні складних об'єктів (систем);
- б) в дослідженні історії термінів і позначуваних ними понять;
- в) у виділенні в системних об'єктах відносно автономних елементів і визначенні їхньої ролі у системі;
- г) в моделюванні внутрішніх і зовнішніх зв'язків об'єкта.

2. Система методів компаративно-педагогічних досліджень.

3. Інтеграція як напрям розвитку освітнього простору в європейському й світовому масштабі.

Завдання комплексної контрольної роботи з навчальної дисципліни

«Компаративна педагогіка вищої школи»

Варіант 3

1. Порівняльний метод:

- а) передбачає аналіз змін досліджуваного феномену в цілому й окремих його частинах у просторі й часі;
- б) дозволяє робити висновки про визначальні фактори, що зумовлюють ефективність функціонування освітніх систем і провідні тенденції їх подальшого розвитку;
- в) спрямовується на вивчення внутрішньої логіки розвитку педагогічної теорії з точки зору виникнення, трансформації і взаємодії різних освітньо-виховних парадигм.

2. Становлення й розвиток порівняльної педагогіки.

3. Сучасні проблеми збереження національної педагогічної спадщини в умовах глобалізації.

Завдання комплексної контрольної роботи з навчальної дисципліни

«Компаративна педагогіка вищої школи»

Варіант 4

1. Етап розвитку компаративної педагогіки, що отримав назву «періоду запозичень», тривав:
    - а) від найдавніших часів до кінця XIX століття;
    - б) упродовж XIX століття;
    - в) від початку XX століття до 1939 року;
  2. Методологія й методи порівняльно-педагогічного дослідження.
  3. Полікультурність як принцип організації навчально-виховного процесу в загальноосвітній і вищій школі зарубіжжя.
-

Завдання комплексної контрольної роботи з навчальної дисципліни «Компаративна педагогіка вищої школи»

Варіант 5

1. Перші рекомендації з використання зарубіжного педагогічного досвіду у вітчизняній системі освіти створені:
    - а) М. Пироговим;
    - б) С. Русовою;
    - в) Д. Семеновим;
    - г) К. Ушинським.
  2. Розвиток порівняльної педагогіки в Україні.
  3. Порівняльний аналіз британської, американської й канадської моделей організації системи освіти.
-

Завдання комплексної контрольної роботи з навчальної дисципліни «Компаративна педагогіка вищої школи»

Варіант 6

1. Визначальним фактором для з'ясування доцільності використання зарубіжного освітньо-виховного досвіду є:
    - а) ідеологічне підґрунтя;
    - б) педагогічна ефективність;
    - в) трудомісткість і матеріалоемність;
    - г) культурно-релігійна спорідненість.
  2. Провідні тенденції розвитку освітніх систем на рубежі XX-XXI століть.
  3. Організація освіти в Німеччині, Франції, Іспанії та Італії.
-

Завдання комплексної контрольної роботи з навчальної дисципліни «Компаративна педагогіка вищої школи»

Варіант 7

1. До централізованих належать системи освіти:
    - а) в Австрії;
    - б) у Великобританії;
    - в) в Україні;
    - г) в Японії.
  2. Системи управління освітою.
  3. Характеристика скандинавської моделі організації освітньої системи (Данія, Фінляндія, Швеція).
-

Завдання комплексної контрольної роботи з навчальної дисципліни

«Компаративна педагогіка вищої школи»

Варіант 8

1. Диференціація навчально-виховного процесу здійснюється:

- а) за статусом у класі (групі);
- б) за часом навчання;
- в) за умовами навчання й виховання;
- г) за культурним рівнем;
- г) за освітньо-виховними цілями.

2. Соціально-економічні передумови виникнення компаративної педагогіки.

3. Дистанційне навчання в зарубіжних країнах як інноваційна технологія забезпечення освіти впродовж життя.

Завдання комплексної контрольної роботи з навчальної дисципліни

«Компаративна педагогіка вищої школи»

Варіант 9

1. Етап розвитку компаративної педагогіки, що отримав назву «періоду запозичень», тривав:

- а) від найдавніших часів до кінця XIX століття;
- б) упродовж XIX століття;
- в) від початку XX століття до 1939 року.

2. Періодизація розвитку компаративної педагогіки. Загальна характеристика.

3. Медіаосвіта як напрям розвитку педагогічних технологій у вітчизняній і зарубіжній педагогіці.

Завдання комплексної контрольної роботи з навчальної дисципліни

«Компаративна педагогіка вищої школи»

Варіант 10

1. Обов'язком загальноосвітнього навчального закладу щодо додержання Державного стандарту загальної середньої освіти в Україні є:

- а) визначення інваріантної складової змісту загальної середньої освіти, її змістового наповнення й форм реалізації;
- б) утілення предметного змісту варіативного компонента загальної середньої освіти у відповідності з рішеннями місцевих органів управління освітою;
- в) виконання інваріантної складової змісту загальної середньої освіти.

2. Порівняльна педагогіка в зарубіжних країнах. Визначні вчені-компаративісти.

3. Використання новітніх інформаційних технологій у навчально-виховному процесі зарубіжної школи.

Завдання комплексної контрольної роботи з навчальної дисципліни

«Компаративна педагогіка вищої школи»

Варіант 11

1. Інноваційні освітні процеси — це:

- а) зумовлені суспільною потребою комплексні процеси створення, впровадження, поширення новацій і зміни освітнього середовища, в якому здійснюється їх життєвий цикл;
- б) відображення тактики реалізації педагогічних технологій за нових умов;

- в) системні процеси створення, застосування й визначення ефективності викладання та засвоєння знань з урахуванням технічних і людських ресурсів і їхньої взаємодії.
2. Унесок вітчизняних науковців до розвитку теорії і практики порівняльно-педагогічних досліджень.
3. Застосування інноваційних ІТ під час вивчення ... (предметів за фахом).
-

Завдання комплексної контрольної роботи з навчальної дисципліни
«Компаративна педагогіка вищої школи»
Варіант 12

1. Засновником теорії розв'язання винахідницьких завдань є:
- а) Г. Альтшуллер;
б) М. Зайцев;
в) П. Петерсен;
г) С. Френе;
д) Р. Штейнер.
2. Проблеми диференціації та індивідуалізації освіти й виховання у світовому досвіді.
3. Порівняльна характеристика освітніх реформ у зарубіжних країнах наприкінці ХХ ст. (Великобританія, Німеччина, Франція, США).
-

Завдання комплексної контрольної роботи з навчальної дисципліни
«Компаративна педагогіка вищої школи»
Варіант 13

1. Найхарактернішим атрибутом дистанційної освіти є:
- а) використання інформаційних технологій;
б) наявність підсумкових контрольних робіт;
в) опосередкованість зв'язку й спілкування між тим, хто навчається, і тим, хто навчає;
г) гарантована якість здобутих знань.
2. Системи підтримки дітей із особливими потребами.
3. Теоретико-методичні засади організації виховання й навчання дітей з особливими потребами у зарубіжній педагогіці.
-

Завдання комплексної контрольної роботи з навчальної дисципліни
«Компаративна педагогіка вищої школи»
Варіант 14

1. Медіаосвіта передбачає:
- а) відсутність аудиторних занять;
б) застосування інтерактивного комплексу навчально-методичного забезпечення дисципліни;
в) розподіл індивідуальних завдань у відповідності до вибору студентів (учнів).
2. Дистанційне навчання в сучасній освітній практиці.
3. Специфіка освітньо-виховних систем у країнах Сходу: Китай і Японія.
-

Завдання комплексної контрольної роботи з навчальної дисципліни
«Компаративна педагогіка вищої школи»
Варіант 15

1. Соціалізація — це:

- а) процес і результат цілеспрямованих і стихійних впливів соціальної дійсності;
  - б) процес передачі від покоління до покоління накопиченого соціально-культурного досвіду;
  - в) процес залучення індивіда до суспільних відносин і формування соціального досвіду;
  - г) процес становлення й розвитку особистості в умовах спеціально організованої виховної системи.
2. Проблеми й тенденції розвитку медіаосвіти.
3. Приватні навчально-виховні заклади в системах освіти зарубіжних країн.
-

Завдання комплексної контрольної роботи з навчальної дисципліни
«Компаративна педагогіка вищої школи»

Варіант 16

1. В англійській педагогічній термінології “hidden curriculum” означає:
- а) виховний аспект впливу атмосфери навчального закладу, сукупності міжособистісних стосунків у колективі;
  - б) навчальний план;
  - в) перспективну програму роботи класного керівника;
  - г) план виховної роботи школи.
2. Реформування шкільної системи освіти (на прикладі конкретної країни).
3. Порівняльна характеристика державного й приватного сектору освітніх послуг: проблеми забезпечення якості освіти.
-

Завдання комплексної контрольної роботи з навчальної дисципліни
«Компаративна педагогіка вищої школи»

Варіант 17

1. Американські педагоги Н. Генрі й Г. Раг до соціального виховання включають:
- а) громадянське виховання;
  - б) екологічне виховання;
  - в) моральне виховання;
  - г) полікультурне виховання;
  - г) фізичне виховання.
2. Системи шкільної освіти в окремих країнах.
3. Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу за кордоном і в Україні.
-

Завдання комплексної контрольної роботи з навчальної дисципліни
«Компаративна педагогіка вищої школи»

Варіант 18

1. Демократична громадянськість — це:
- а) здатність людини орієнтуватися в навколишньому середовищі, адекватно його відображувати й перетворювати, мислити, навчатися, пізнавати світ і переймати соціальний досвід;
  - б) сукупність особистісних якостей, які відповідають соціальним очікуванням;
  - в) усвідомлення кожною особистістю своїх прав і обов’язків щодо суспільства й держави;
  - г) характеристика особистості, яка мотивується у своїй практичній діяльності певними ідеалами, переконаннями, нормами й принципами.
2. Гімназія як тип середньої школи: типологія, структура, зміст освіти.

3. Тенденції розвитку вищої школи розвинених країн.

Завдання комплексної контрольної роботи з навчальної дисципліни
«Компаративна педагогіка вищої школи»

Варіант 19

1. «Декларація прав дитини» проголошена Генеральною Асамблеєю ООН:
    - а) 10 грудня 1948 року;
    - б) 20 листопада 1959 року;
    - в) 20 листопада 1989 року;
    - г) 27 вересня 1991 року.
  2. Характеристика ліцейської моделі школи (історія виникнення й сучасний стан).
  3. Міжнародні зв'язки у системах освіти зарубіжних країн.
-

Завдання комплексної контрольної роботи з навчальної дисципліни
«Компаративна педагогіка вищої школи»

Варіант 20

1. Концепція «Освіта в дусі міжнародного взаєморозуміння» прийнята сесією Генеральної конференції ЮНЕСКО:
    - а) 1946 року в Лондоні;
    - б) 1974 року в Парижі;
    - в) 1989 року в Ямусукро;
    - г) 1992 року в Тунісі;
    - г) 1993 року в Монреалі.
  2. Особливості системи оцінювання навчальних досягнень у закордонній середній школі.
  3. Болонський процес як прагнення до єдиного європейського освітнього простору.
-

Завдання комплексної контрольної роботи з навчальної дисципліни
«Компаративна педагогіка вищої школи»

Варіант 21

1. Бінарну систему вищої освіти мають країни:
    - а) Австрія;
    - б) Великобританія;
    - в) Данія;
    - г) Італія;
    - г) Швеція.
  2. Основні підходи до класифікації методів компаративної педагогіки.
  3. Полікультурна педагогіка як стратегія інтеграції і збереження етнокультурної автентичності.
-

Завдання комплексної контрольної роботи з навчальної дисципліни
«Компаративна педагогіка вищої школи»

Варіант 22

1. Для здобуття післядипломної освіти у Європейському університеті (Флоренція) необхідно:
  - а) володіти двома-трьома іноземними мовами;
  - б) знати італійську мову;
  - в) мати економічну, історичну, політологічну чи юридичну вищу освіту;
  - г) працювати над проблематикою, пов'язаною з євроінтеграцією;

- г) представити диплом про здобуття наукового ступеня доктора філософії.
  2. Загально-й конкретнонаукові методи в галузі порівняльно-педагогічних досліджень.
  3. Проблеми реалізації принципу полікультурності у вітчизняній і зарубіжній школі.
-

Завдання комплексної контрольної роботи з навчальної дисципліни
«Компаративна педагогіка вищої школи»

Варіант 23

1. У країнах із децентралізованою системою управління освітою акредитація вищих навчальних закладів здійснюється:
    - а) асоційованими товариствами викладачів і студентів;
    - б) громадськими організаціями;
    - в) державними службами;
    - г) недержавними професійними профільними асоціаціями;
    - г) незалежними експертними радами.
  2. Система емпіричних методів порівняльно-педагогічних досліджень.
  3. Полікультурне виховання у зарубіжній педагогіці: досвід Великобританії, Канади та США.
-

Завдання комплексної контрольної роботи з навчальної дисципліни
«Компаративна педагогіка вищої школи»

Варіант 24

1. Підготовка докторів наук у Німеччині проводиться:
    - а) аспірантськими коледжами;
    - б) докторськими школами;
    - в) інститутами;
    - г) післядипломними закладами освіти;
    - г) університетами.
  2. Використання теоретичних методів у компаративно-педагогічних розвідках.
  3. Реалізація принципу полікультурності в освітніх системах Австралії, Бразилії, Мексики, Німеччини та Франції (порівняльний аналіз у двох-трьох країнах за вибором).
-

Завдання комплексної контрольної роботи з навчальної дисципліни
«Компаративна педагогіка вищої школи»

Варіант 25

1. Болонську декларацію прийнято:
    - а) 25 травня 1998 року;
    - б) 19 червня 1999 року;
    - в) 30 березня 2001 року;
    - г) 19 травня 2001 року;
    - г) 20 вересня 2003 року.
  2. Концепція «європейського виховання» і її реалізація в країнах Західної Європи.
  3. Основні підходи й етапи формування Зони європейської вищої освіти.
-

Завдання комплексної контрольної роботи з навчальної дисципліни
«Компаративна педагогіка вищої школи»

Варіант 26

1. До інструментальних компетенцій належать:
    - а) здатність до аналізу та синтезу;
    - б) навички оперування інформацією;
    - в) прагнення до успіху;
    - г) прихильність до етичних цінностей;
    - г) розуміння культур та звичаїв інших країн.
  2. Характеристика системи виховання учнівської молоді (на прикладі однієї із країн).
  3. Європейська кредитно-трансферна система (ECTS).
-

Завдання комплексної контрольної роботи з навчальної дисципліни
«Компаративна педагогіка вищої школи»

Варіант 27

1. У відповідності до європейської системи рівневих індикаторів навчальні курси вищої школи поділяються на:
    - а) базові (*basic*);
    - б) непрофільюючі (*minor*);
    - в) поглиблені (*advanced*);
    - г) проміжні (*intermediate*);
    - г) спеціалізовані (*specialized*).
  2. Особливості організації виховної роботи з учнями в японській і китайській школі.
  3. Вища освіта України і Болонський процес: проблеми адаптації.
-

Завдання комплексної контрольної роботи з навчальної дисципліни
«Компаративна педагогіка вищої школи»

Варіант 28

1. Обсяг програми другого (магістерського) циклу підготовки фахівця у Європейському просторі вищої освіти становить:
    - а) 60 кредитів;
    - б) 60-90 кредитів;
    - в) 90-120 кредитів;
    - г) 120-180 кредитів;
    - г) 180-240 кредитів.
  2. Приватна школа в системі освіти: роль і типологія.
  3. Багаторівнева система підготовки кадрів у зарубіжній вищій школі.
-

Завдання комплексної контрольної роботи з навчальної дисципліни
«Компаративна педагогіка вищої школи»

Варіант 29

1. Підготовка професійних кадрів для навчально-виховних закладів у зарубіжних країнах здійснюється в межах педагогічних парадигм:
  - а) академічно-традиціоналістичної;
  - б) дослідницько-орієнтованої;
  - в) індивідуальної;
  - г) інноваційно-суб'єктної;
  - г) технологічної.
2. Характеристика приватного сектору освіти на прикладі однієї із країн.

3. Системи стандартизації змісту освіти й професійно-кваліфікаційних вимог у зарубіжній педагогічній теорії і практиці.

Завдання комплексної контрольної роботи з навчальної дисципліни
«Персоналії в історико-педагогічному дискурсі»

Варіант 30

1. У відповідності до Проекту «Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір» підготовку педагогічних працівників здійснюватимуть:

- а) класичні університети;
- б) педагогічні коледжі;
- в) педагогічні інститути;
- г) педагогічні університети;
- г) педагогічні училища.

2. Система вищої освіти України і Болонський процес.

Інтеграція освітніх систем як засіб підвищення якості освітніх послуг

Різнорівневі завдання

7

I. Репродуктивний рівень

1.Методика — це:

- а) концептуальний виклад мети, змісту й методів дослідження;
- б) вчення про систему наукових принципів, форм і способів дослідницької діяльності;
- в) система наукової інформації, яка базується на об'єктивних фактах, і логіко-аналітичний інструмент наукового пізнання;
- г) сукупність методів і прийомів дослідження, включаючи техніку й оперування фактичним матеріалом.

2.Структурно-функціональний підхід у науково-педагогічному дослідженні полягає ...

- а) у комплексному вивченні складних об'єктів (систем);
- б) в дослідженні історії термінів і позначуваних ними понять;
- в) у виділенні в системних об'єктах відносно автономних елементів і визначенні їхньої ролі у системі;
- г) в моделюванні внутрішніх і зовнішніх зв'язків об'єкта.

3.Порівняльний метод:

- а) передбачає аналіз змін досліджуваного феномену в цілому й окремих його частинах у просторі й часі;
- б) дозволяє робити висновки про визначальні фактори, що зумовлюють ефективність функціонування освітніх систем і провідні тенденції їх подальшого розвитку;
- в) спрямовується на вивчення внутрішньої логіки розвитку педагогічної теорії з точки зору виникнення, трансформації і взаємодії різних освітньо-виховних парадигм.

4.Етап розвитку компаративної педагогіки, що отримав назву «періоду запозичень», тривав:

- а) від найдавніших часів до кінця XIX століття;
- б) упродовж XIX століття;
- в) від початку XX століття до 1939 року.

5. Перші рекомендації з використання зарубіжного педагогічного досвіду у вітчизняній системі освіти створені:

- а) М. Пироговим;
- б) С. Русовою;
- в) Д. Семеновим;
- г) К. Ушинським.

6. Визначальним фактором для з'ясування доцільності використання зарубіжного освітньо-виховного досвіду є:

- а) ідеологічне підґрунтя;
- б) педагогічна ефективність;
- в) трудомісткість і матеріалоемність;
- г) культурно-релігійна спорідненість.

7. До централізованих належать системи освіти:

- а) в Австрії;
- б) у Великобританії;
- в) в Україні;
- г) в Японії.

8. Диференціація навчально-виховного процесу здійснюється:

- а) за статусом у класі (групі);
- б) за часом навчання;
- в) за умовами навчання й виховання;
- г) за культурним рівнем;
- г) за освітньо-виховними цілями.

9. Кількість навчальних годин, призначених для опанування курсів за вибором, сягає:

у Великобританії   у США

- а) 20-30 %;   а) 20-30 %;
- б) 30-40 %;   б) 35-40 %;
- в) 50 %;   в) 45-50 %;
- г) 60 %.   г) 60 %;

10. Обов'язком загальноосвітнього навчального закладу щодо додержання Державного стандарту загальної середньої освіти в Україні є:

- а) визначення інваріантної складової змісту загальної середньої освіти, її змістового наповнення й форм реалізації;
- б) утілення предметного змісту варіативного компонента загальної середньої освіти у відповідності з рішеннями місцевих органів управління освітою;
- в) виконання інваріантної складової змісту загальної середньої освіти.

11. Інноваційні освітні процеси — це:

- а) зумовлені суспільною потребою комплексні процеси створення, впровадження, поширення новацій і зміни освітнього середовища, в якому здійснюється їх життєвий цикл;
- б) відображення тактики реалізації педагогічних технологій за нових умов;
- в) системні процеси створення, застосування й визначення ефективності викладання та засвоєння знань з урахуванням технічних і людських ресурсів і їхньої взаємодії.

12. Засновником теорії розв'язання винахідницьких завдань є:

- а) Г. Альтшуллер;
- б) М. Зайцев;
- в) П. Петерсен;
- г) С. Френе;
- г) Р. Штейнер.

13. Найхарактернішим атрибутом дистанційної освіти є:

- а) використання інформаційних технологій;
- б) наявність підсумкових контрольних робіт;
- в) опосередкованість зв'язку й спілкування між тим, хто навчається, і тим, хто навчає;
- г) гарантована якість здобутих знань.

14. Медіаосвіта передбачає:

- а) відсутність аудиторних занять;
- б) застосування інтерактивного комплексу навчально-методичного забезпечення дисципліни;
- в) розподіл індивідуальних завдань у відповідності до вибору студентів (учнів).

15. Соціалізація — це:

- а) процес і результат цілеспрямованих і стихійних впливів соціальної дійсності;
- б) процес передачі від покоління до покоління накопиченого соціально-культурного досвіду;
- в) процес залучення індивіда до суспільних відносин і формування соціального досвіду;
- г) процес становлення й розвитку особистості в умовах спеціально організованої виховної системи.

16. В англійській педагогічній термінології “hidden curriculum” означає:

- а) виховний аспект впливу атмосфери навчального закладу, сукупності міжособистісних стосунків у колективі;
- б) навчальний план;
- в) перспективну програму роботи класного керівника;
- г) план виховної роботи школи.

17. Американські педагоги Н. Генрі й Г. Раг до соціального виховання включають:

- а) громадянське виховання;
- б) екологічне виховання;
- в) моральне виховання;
- г) полікультурне виховання;
- г) фізичне виховання.

18. Демократична громадянськість — це:

- а) здатність людини орієнтуватися в навколишньому середовищі, адекватно його відображувати й перетворювати, мислити, навчатися, пізнавати світ і переймати соціальний досвід;
- б) сукупність особистісних якостей, які відповідають соціальним очікуванням;
- в) усвідомлення кожною особистістю своїх прав і обов'язків щодо суспільства й держави;
- г) характеристика особистості, яка мотивується у своїй практичній діяльності певними ідеалами, переконаннями, нормами й принципами.

19. «Декларація прав дитини» проголошена Генеральною Асамблеєю ООН:

- а) 10 грудня 1948 року;
- б) 20 листопада 1959 року;
- в) 20 листопада 1989 року;
- г) 27 вересня 1991 року.

20. Концепція «Освіта в дусі міжнародного взаєморозуміння» прийнята сесією Генеральної конференції ЮНЕСКО:

- а) 1946 року в Лондоні;
- б) 1974 року в Парижі;
- в) 1989 року в Ямусукро;
- г) 1992 року в Тунісі;

г) 1993 року в Монреалі.

21. Бінарну систему вищої освіти мають країни:

- а) Австрія;
- б) Великобританія;
- в) Данія;
- г) Італія;
- г) Швеція.

22. Для здобуття післядипломної освіти у Європейському університеті (Флоренція) необхідно:

- а) володіти двома-трьома іноземними мовами;
- б) знати італійську мову;
- в) мати економічну, історичну, політологічну чи юридичну вищу освіту;
- г) працювати над проблематикою, пов'язаною з євроінтеграцією;
- г) представити диплом про здобуття наукового ступеня доктора філософії.

23. У країнах із децентралізованою системою управління освітою акредитація вищих навчальних закладів здійснюється:

- а) асоційованими товариствами викладачів і студентів;
- б) громадськими організаціями;
- в) державними службами;
- г) недержавними професійними профільними асоціаціями;
- г) незалежними експертними радами.

24. Підготовка докторів наук у Німеччині проводиться:

- а) аспірантськими коледжами;
- б) докторськими школами;
- в) інститутами;
- г) післядипломними закладами освіти;
- г) університетами.

25. Болонську декларацію прийнято:

- а) 25 травня 1998 року;
- б) 19 червня 1999 року;
- в) 30 березня 2001 року;
- г) 19 травня 2001 року;
- г) 20 вересня 2003 року.

26. До інструментальних компетенцій належать:

- а) здатність до аналізу та синтезу;
- б) навички оперування інформацією;
- в) прагнення до успіху;
- г) прихильність до етичних цінностей;
- г) розуміння культур та звичаїв інших країн.

27. У відповідності до європейської системи рівневих індикаторів навчальні курси вищої школи поділяються на:

- а) базові (*basic*);
- б) непрофільюючі (*minor*);
- в) поглиблені (*advanced*);
- г) проміжні (*intermediate*);
- г) спеціалізовані (*specialized*).

28.Обсяг програми другого (магістерського) циклу підготовки фахівця у Європейському просторі вищої освіти становить:

- а) 60 кредитів;
- б) 60-90 кредитів;
- в) 90-120 кредитів;
- г) 120-180 кредитів;
- г) 180-240 кредитів.

29.Підготовка професійних кадрів для навчально-виховних закладів у зарубіжних країнах здійснюється в межах педагогічних парадигм:

- а) академічно-традиціоналістичної;
- б) дослідницько-орієнтованої;
- в) індивідуальної;
- г) інноваційно-суб'єктної;
- г) технологічної.

30.У відповідності до Проекту «Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір» підготовку педагогічних працівників здійснюватимуть:

- а) класичні університети;
- б) педагогічні коледжі;
- в) педагогічні інститути;
- г) педагогічні університети;
- г) педагогічні училища.

II. рівень інтеграції

1. Історико-ретроспективний огляд розвитку компаративної педагогіки.
2. Система методів компаративно-педагогічних досліджень.
3. Становлення й розвиток порівняльної педагогіки.
4. Методологія й методи порівняльно-педагогічного дослідження.
5. Розвиток порівняльної педагогіки в Україні.
6. Провідні тенденції розвитку освітніх систем на рубежі XX-XXI століть.
7. Системи управління освітою.
8. Соціально-економічні передумови виникнення компаративної педагогіки.
9. Періодизація розвитку компаративної педагогіки. Загальна характеристика.
10. Порівняльна педагогіка в зарубіжних країнах. Визначні вчені-компаративісти.
11. Унесок вітчизняних науковців до розвитку теорії і практики порівняльно-педагогічних досліджень.
12. Проблеми диференціації та індивідуалізації освіти й виховання у світовому досвіді.
13. Системи підтримки дітей із особливими потребами.
14. Дистанційне навчання в сучасній освітній практиці.
15. Проблеми й тенденції розвитку медіаосвіти.
16. Реформування шкільної системи освіти (на прикладі конкретної країни).
17. Системи шкільної освіти в окремих країнах.
18. Гімназія як тип середньої школи: типологія, структура, зміст освіти.
19. Характеристика ліцейської моделі школи (історія виникнення й сучасний стан).
20. Особливості системи оцінювання навчальних досягнень у закордонній середній школі.

21. Основні підходи до класифікації методів компаративної педагогіки.
  22. Загально-й конкретнонаукові методи в галузі порівняльно-педагогічних досліджень.
  23. Система емпіричних методів порівняльно-педагогічних досліджень.
  24. Використання теоретичних методів у компаративно-педагогічних розвідках.
  25. Концепція «європейського виховання» і її реалізація в країнах Західної Європи.
  26. Характеристика системи виховання учнівської молоді (на прикладі однієї із країн).
  27. Особливості організації виховної роботи з учнями в японській і китайській школі.
  28. Приватна школа в системі освіти: роль і типологія.
  29. Характеристика приватного сектору освіти на прикладі однієї із країн.
  30. Система вищої освіти України і Болонський процес.
-

III. творчий рівень

1. Індивідуалізація й диференціація освіти в сучасній зарубіжній педагогічній думці і практиці навчально-виховного процесу: сутність, зміст і форми.
2. Інтеграція як напрям розвитку освітнього простору в європейському й світовому масштабі.
3. Сучасні проблеми збереження національної педагогічної спадщини в умовах глобалізації.
4. Полікультурність як принцип організації навчально-виховного процесу в загальноосвітній і вищій школі зарубіжжя.
5. Порівняльний аналіз британської, американської й канадської моделей організації системи освіти.
6. Організація освіти в Німеччині, Франції, Іспанії та Італії.
7. Характеристика скандинавської моделі організації освітньої системи (Данія, Фінляндія, Швеція).
8. Дистанційне навчання в зарубіжних країнах як інноваційна технологія забезпечення освіти впродовж життя.
9. Медіаосвіта як напрям розвитку педагогічних технологій у вітчизняній і зарубіжній педагогіці.
10. Використання новітніх інформаційних технологій у навчально-виховному процесі зарубіжної школи.
11. Застосування інноваційних ІТ під час вивчення ... (предметів за фахом).
12. Порівняльна характеристика освітніх реформ у зарубіжних країнах наприкінці ХХ ст. (Великобританія, Німеччина, Франція, США).
13. Теоретико-методичні засади організації виховання й навчання дітей з особливими потребами у зарубіжній педагогіці.
14. Специфіка освітньо-виховних систем у країнах Сходу: Китай і Японія.
15. Приватні навчально-виховні заклади в системах освіти зарубіжних країн.
16. Порівняльна характеристика державного й приватного сектору освітніх послуг: проблеми забезпечення якості освіти.
17. Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу за кордоном і в Україні.
18. Тенденції розвитку вищої школи розвинених країн.
19. Міжнародні зв'язки у системах освіти зарубіжних країн.
20. Болонський процес як прагнення до єдиного європейського освітнього простору.
21. Полікультурна педагогіка як стратегія інтеграції і збереження етнокультурної автентичності.
22. Проблеми реалізації принципу полікультурності у вітчизняній і зарубіжній школі.

23. Полікультурне виховання у зарубіжній педагогіці: досвід Великобританії, Канади та США.
24. Реалізація принципу полікультурності в освітніх системах Австралії, Бразилії, Мексики, Німеччини та Франції (порівняльний аналіз у двох-трьох країнах за вибором).
25. Основні підходи й етапи формування Зони європейської вищої освіти.
26. Європейська кредитно-трансферна система (ECTS).
27. Вища освіта України і Болонський процес: проблеми адаптації.
28. Багаторівнева система підготовки кадрів у зарубіжній вищій школі.
29. Системи стандартизації змісту освіти й професійно-кваліфікаційних вимог у зарубіжній педагогічній теорії і практиці.
30. Інтеграція освітніх систем як засіб підвищення якості освітніх послуг.

**Критерії оцінювання
КОМПЛЕКСНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ**

з навчальної дисципліни «Компаративна педагогіка вищої школи»

(максимально 100(33+33+34) балів за результатами виконання ККР)

К-ть балів за одне завдання	Критерії оцінки
28-33 (34)	Виконане завдання загалом не містить недоліків або містить незначні недоліки, які не мають принципового значення та свідчать про високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни.
22-27	Виконане завдання містить незначні недоліки, що не мають принципового значення та засвідчують достатній рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни.
18-22	Виконане завдання має ряд недоліків, проте дозволяє оцінити його рівень як мінімально-достатній щодо досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни
1-17	Виконане завдання має ряд суттєвих недоліків, констатується відсутність елементів правильних відповідей або наявність лише окремих їхніх елементів, що є підставою оцінити як недостатній рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни
0 балів	Завдання не виконане.